

TERÜLETI INFORMÁCIÓS FÜZETEK

8.

Csongrád megyei TeIR kialakítása és működtetése

Szeged, 2006. december

A Területfejlesztési füzetek sorozatban
a **Területi Információs Füzetek**
megjelenik alkalmanként a Csongrád Megyei Önkormányzat Hivatala
Önkormányzati és Jogi Osztály gondozásában
a Területi Információs Rendszer
feladatainak ellátása keretében
www.csongrad-megye.hu

8. szám

Csongrád megyei TeIR kialakítása és működtetése

Készítette és szerkesztette:
Balog Attila térinformatikus
Süléné Száraz Zsuzsanna vezető-főtanácsos

e-mail: teir@csongrad-megye.hu

Szerkesztőség vezetője:
Dr. Bobvos Pálné aljegyző
az Önkormányzati és Jogi Osztály vezetője

A füzet tartalmának további felhasználása csak a forrás megjelölésével történhet!

Készült:
Szeged, 2006. december

Kiadó: Csongrád Megyei Önkormányzat Hivatala
Kiadó vezetője: Dr. Siket Judit megyei főjegyző
Készült: 200 példányban. Nyomdai munka: Typo Alfa Nyomda Kft.
Területfejlesztési füzetek ISSN: 1217-4122
Területi Információs Füzetek ISSN: 1419-7588

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	5
1. A területi információs rendszer létrehozásának körülményei	6
2. A megyei TeIR kialakítása	7
3. A megyei TeIR fejlesztés átvétele.....	8
4. A megyei TeIR felépítése és tartalma	9
4.1. A központi fejlesztéssel átadott rendszer	9
4.2. A rendszer üzemeltetése és a megyei feladatok ellátásához igazítása	10
4.3. A Csongrád megyei TeIR rendszerelemei	11
5. Adattartalom és adatelemzési lehetőségek.....	12
5.1. Alfajnumerus adattartalom.....	13
5.2. A megyei TeIR adattartalma az adatok forrása szerint	17
5.3. Adatelemzések támogatását szolgáló szemléltető megoldások	20
5.4. Térképi állományok.....	21
6. A térinformatika szerepe a területi tervezésben	23
7. A rendszer szolgáltatásai.....	25
7.1. Intranetes (belső) szolgáltatások	25
7.2. Nyilvános szolgáltatások.....	28
7.3. Adatszolgáltatás igénylés alapján.....	32
8. A térinformatikai alapú megyei területrendezési terv	34
9. A területi és a településrendezési tervek összehangolási feladatainak támogatása.....	38
9.1. Településszerkezeti tervek digitális feldolgozásának feltételei	38
Összefoglalás.....	41

Bevezetés

A Területi információs füzetek 8. számában az eddigiektől eltérően, nem elemzésekkel és statisztikai adatokkal jelentkezünk, hanem a területi információs rendszer (TeIR) kialakításáról, működéséről és szolgáltatásairól adunk tájékoztatást.

A területfejlesztést és területrendezést szolgáló TeIR működésének, szolgáltatásainak áttekintésének időszerűségét adja, hogy a területfejlesztésről és területrendezésről szóló törvény megalkotása óta eltelt 10 esztendő. Kialakult az országos információs rendszerrel összehangoltan a megyei szint. A rendszer kialakításáról és a működtetés tapasztalatairól is már számot tudunk adni. Érzékeltetni próbáljuk, hogy mennyiben felel meg a rendszerrel szembeni elvárásoknak, milyen módon képes kiszolgálni a területfejlesztési és területrendezési feladatok ellátásában tevékenykedő szervezeteket.

Először röviden összefoglaljuk a TeIR létrehozásának körülményeit, célját és feladatát. Az országos rendszer kialakítására és működésére nem kívánunk bővebben kitérni. Célunk a megyei önkormányzatoknál központi irányítással – a területfejlesztést felügyelő minisztérium és a megyei főjegyzők megállapodása alapján – megvalósult megyei szint, ezen belül is a Csongrád megyei TeIR bemutatása. A következő fejezetből kiderül az is, hogy a rendszer átvételével az első üzemeltetési tapasztalatok alapján további fejlesztések váltak indokolttá, amelyeket saját hatáskörben, a Csongrád Megyei Önkormányzat költségvetéséből valósítottunk meg. Ezek a fejlesztések felhasználói oldalról egyszerűsítették a rendszer kezelését, ugyanakkor a rendszergazdai feladatok bonyolultabbá, összetettebbé váltak nagyobb szakértelmet igényelve. Eredményeként letisztultak a rendszer elemei közötti kapcsolatok.

Tekintettel arra, hogy az információs rendszert alkotó elemek között az adatok jelentik a lényegét, amelynek kezelése, feldolgozása, elemzése, értékelése érdekében létrehoztuk a rendszert, részletesen bemutatjuk a rendszer adattartalmát. Példákkal is szemléltetjük az adatelemzések lehetséges megjelenítési formáit.

A területfejlesztés és a területrendezés értelemszerűen helyhez kötődő, térben elhelyezkedő objektumokra irányul ezért a térinformatika jelentős szerepet tölt be a TeIR-ben. A rendszerbe integrált térinformatikai szoftverek ismertetésén túl a térképi állományokat és sajátfejlesztésű alkalmazásokat mutatjuk be gyakorlati példákon keresztül.

A TeIR térinformatikai alkalmazásaival nemcsak a megyei területrendezési terv készítését és kezelését támogatja, hanem a tervhierarchiából adódóan az összehangolási tevékenység egyik eszköze is. A rendszer alkalmas a területi és településrendezési tervek eltérő méretarányú térképeinek összevetésére, a területhasználati elemek, infrastrukturális hálózatok helyzetének, méretének meghatározására.

Összességében arra igyekszünk rávilágítani, hogy a TeIR egy célszerű és korszerű eszközkombinációt magába foglaló rendszer a területi tervezés szolgálatban, amely a területfejlesztésben és -rendezésben érdekelt szervezetek rendelkezésére áll és a nyilvánosság számára is széles skálán információt szolgáltat.

Szeged, 2006. december

Dr. Siket Judit
megyei főjegyző

1. A területi információs rendszer létrehozásának körülményei

A TeIR kialakításának szükségességét először a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 1994. évi módosítása fogalmazta meg, amely a megyei önkormányzat számára kötelező feladatként jelölte meg a területi információs rendszer kialakításában való részvételt.

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (továbbiakban: Tf.tv.) 24.§ (1) bekezdésében határozta meg a területi információs rendszer létrehozásának és működtetésének célját, amely szerint meg kell valósítani a társadalom, a gazdaság, és a környezet területi jellemzőinek és változásainak figyelemmel kísérése, illetve előrejelzése érdekében az országos, a regionális, a megyei és a települési szintek közötti információcserét. A törvény a megyei önkormányzat területi információs rendszerrel kapcsolatos feladatát is kibővítette, miszerint a Központi Statisztikai Hivatal megyei igazgatóságaival és más területi adatgyűjtő szervezetekkel együttműködve részt vesz a területi információs rendszer kialakításában és működtetésében, és információt szolgáltat a területi tervek készítéséhez.

Az információs rendszer feladatát és működését a területfejlesztéssel és területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés rendjéről szóló 112/1997. (VI. 27.) Korm. rendelet pontosította.

A TeIR feladata, hogy nyújtson segítséget a térségek helyzetére jellemző meglévő adatok átvételével, feldolgozásával, rendszerezésével, értékelésével, tárolásával és továbbításával a területfejlesztési és területrendezési tevékenységet végző szervezetek számára:

- a területfejlesztési és területrendezési döntések előkészítéséhez és meghozatalához;
- a társadalom, a gazdaság és környezet területi jellemzői változásának folyamatos figyelemmel kísérésevel a döntések hatásainak elemzéséhez;
- a területfejlesztési koncepciók, programok, valamint a területrendezési tervek készítéséhez;
- a településfejlesztési koncepciók és településrendezési tervek készítéséhez.

A rendelet a területi információs rendszer két szintjét – országos, megyei – határozta meg. Az országos szint működtetését a területfejlesztésért és területrendezésért felelős miniszter – jelenleg az önkormányzati és területfejlesztési miniszter – feladatkörébe, a megyei szint működtetését a megyei főjegyző feladatkörébe utalta, megjelölve a KSH és annak területi szervezeti egységeinek közreműködését is.

A kormányrendelet megjelenését követően 1998-ban első lépésként a TeIR országos szintje készült el. A megyei szinten OTeIR-nek nevezett rendszer fejlesztője és üzemeltetője – a területfejlesztésért és területrendezésért felelős tárca: a KTM, majd az FVM, a MEH, jelenleg az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium – megbízásából a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság (VÁTI Kht.).

Az OTeIR kialakításának alapelvei voltak:

- támogassa a területfejlesztés és területrendezés törvényi feladatainak ellátásában résztvevő országos szervezeteket,
- az ágazatok meglévő, országos adatgyűjtésein alapuljon,
- települési szintű adatokból épüljön fel,
- biztosított legyen az adatok tetszőleges aggregálási lehetősége különböző területi szintekre (ország, régió, megye, kistérség),
- egységes (elosztott) adatbázist képezzen a megyei rendszerekkel,

- ellenőrzött és karbantartható adatokkal dolgozzon,
- térinformatikai alapon működjön,
- hálózaton keresztül legyen elérhető,
- adatbiztonsági szempontból csak regisztrált felhasználók férhessenek a rendszerhez,
- az egyszerű kezelhetőség,
- felhasználói oldalról minimális eszközigenye legyen.

2. A megyei TeIR kialakítása

A megyei szintű TeIR kialakításánál mind a minisztérium, mind a megyei önkormányzatok részéről igényként merült fel, hogy egységesen valósuljon meg a rendszerfejlesztés, és ne 19 különböző módon felépített rendszer szolgálja a térségi területi tervezést. Ezért a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium (KTM) képviselőjében az akkori helyettes államtitkár dr. Szaló Péter és a megyei önkormányzatok főjegyzői megállapodást kötöttek az egységes térképi alapról és egy fejlesztési projekt indításáról. A minisztérium térítésmentesen átadta a területi tervezés alapjául szolgáló, a Magyar Honvédség Térképészeti Hivatala által készített – közel 1 millió Ft piaci értékű – DTA-50 v1.1, 1:50 000 méretarányú digitális topográfiai térkép megyei szelvényeit. Megállapodtak a felek a teljes rendszerfejlesztés központi irányításában és abban, hogy a projekt költségeit a minisztérium biztosítja.

A megyei szint kialakítás első ütemében az országos rendszerhez kapcsolódás egy – a minisztérium által biztosított – terminálon keresztül valósult meg. Ezt követően, a megyei TeIR-ek kidolgozási projektjének indításaként ún. Irányító Bizottságot hoztak létre. Ebben a bizottságban a KTM, az Országos Területfejlesztési Tanács, a VÁTI Kht., valamint a megyei főjegyzők szakmai képviselői (Heves megye főjegyzője és a MÖOSZ Informatikai Bizottságának titkára) vettek részt. A Bizottság a VÁTI Kht.-t bízta meg a közbeszerzési eljárás lebonyolításával és a projektirányítással.

A VÁTI Kht.-nak két közbeszerzési eljárást kellett lefolytatnia, mivel az első sikertelen volt. A második eljárás keretében a TEIR4 Konzorcium kapott megbízást a Kormányrendelet előírásainak megfelelő megyei területfejlesztési és területi információs rendszer koncepcionális tervének és részletes terveinek kidolgozására, megvalósítására, helyszíni telepítésre, oktatásra és a kezdeti adatfeltöltés megvalósítására. A TEIR4 konzorciumot az alábbi cégek alkották:

- DTI Consulting Vezetési Tanácsadó és Informatikai Rt.
- ESRI Magyarország Kft.
- Geoview Systems Kft.
- KFKI-ISYS Informatikai Kft.

Az Irányító Bizottság megyei szakemberek bevonásával egy bevezetés-támogatási projektet is indított. A támogató projekt feladata volt a TEIR4 Konzorcium fejlesztő tevékenységéhez a szakmai – önkormányzati, területfejlesztési és területrendezési – elvárások megfogalmazása valamint a megyei önkormányzatok felkészülésének segítése.

A rendszer fejlesztése során nagyon sok buktatóval kellett megküzdeni úgy, mint az első közbeszerzési eljárás sikertelensége, a második eljárásban kiválasztott konzorciumon belüli együttműködési problémák, valamint a fejlesztők és a VÁTI Kht. közötti súrlódások. Mindemelllett a megyei önkormányzatok részéről sem volt egyöntetű a projekt támogatása.

A Csongrád Megyei Önkormányzat a Csongrád megyei területrendezési tervezésben és az időközben pályázati (Phare 1997. évi projekt) támogatással elért hardver- és szoftverfejlesztésekkel, az addig megszerzett tapasztalatok birtokában jelentős szerepet töltött be a projekt megvalósításában. Törekedtünk arra, hogy a rendszer támogatni tudja a területfejlesztés és területrendezés, valamint a településfejlesztés és településrendezés szempontjából fontos megyében keletkező adatoknak, a területi tervezés és a települési tervezés során készülő dokumentumoknak (konceptiók, programok, tervek) a megyei szinten történő beépítését a rendszerbe. Felvállaltuk Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar megyékkel közösen a rendszer próbaüzemeltetését is.

A fejlesztés próbaüzeme 2001. júniusában kezdődött, az első szakaszban a kiválasztott három megyében, a második szakaszban 2001. novemberétől valamennyi megyében és a VÁTI Kht.-nál valósult meg. Tekintettel a problémák tömeges jelentkezésére – mind az első, mind a második szakaszban – a próbaüzem az eredeti határidők módosításával elhúzódott egészen 2002. januárig. A próbaüzemeltetés során a Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanács titkárságával együttműködésben teszteltük a rendszert a meglévő területi tervezési dokumentációk, térképek feltöltésével. A tapasztalatokról folyamatosan jelentést készítettünk (első szakaszban heti, később havi gyakorisággal) és további fejlesztési igényeket fogalmaztunk meg. Annak ellenére, hogy a fejlesztéssel kapcsolatos igények és a meglévő hibák elhárítása nem valósult meg, a próbaüzem befejeződött azzal, hogy a további javításokra az egy éves garancia időben kerül sor.

3. A megyei TeIR fejlesztés átvétele

A rendszer fogadásához és működtetéséhez szükséges feltételek helyi biztosítása érdekében felkészülési tervet készítettünk, amely tartalmazta a technikai, személyi és ügyviteli feladatokat. A pénzügyi fedezetet a Csongrád Megyei Önkormányzat éves költségvetése biztosította. A rendszer átvételére a megfelelő konfigurációjú és operációs rendszerű munkaállomások hálózatba kapcsolásával készültünk fel. A TeIR szolgáltatásainak kialakításához megvásároltuk az akkori legkorszerűbb kiegészítő számítástechnikai eszközöket, mint a nyomtatott formában rendelkezésre álló információk – írásos, képi és térképi dokumentációk – számítógépbe vitelét segítő A3-as méretű szkennert, a számítógépből történő adatszolgáltatást segítő A0 méret nyomtatására is alkalmas plottert (rajzgép), valamint CD újrairót. 2002-ben a Hivatal informatikai rendszerének üzemeltetését szolgáló személyek és eszközök elhelyezésére két irodai helyiséget újítottunk fel és megoldottuk a szerverszoba légkondicionálását.

A megyei szintű TeIR fejlesztést a megyei főjegyzőknek 2002. március 6-án dr. Vonza András földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter Veszprémben ünnepélyes keretek között adta át. A központi projekt keretében a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium által biztosított és a VÁTI Kht. által kezelt pénzeszközből minden megyei önkormányzat kapott egy-egy telepített szerver számítógépet, és öt munkaállomás üzemeltetéséhez szükséges térinformatikai szoftvert, illetve licenst több mint 8 millió Ft értékben.

A rendszer működtetési feltételeinek biztosítása az átadást követően már a megyei önkormányzat feladata. A megyei önkormányzat éves költségvetésében biztosítja a megyei

TeIR fejlesztéséhez és működtetéséhez szükséges fedezetet. Részletesen az 1. számú melléklet tartalmazza a megyei TeIR fejlesztéséhez, működtetéséhez felhasznált forrásokat.

A Csongrád Megyei Önkormányzat Hivatalába telepített munkaállomások közül négy az önkormányzati feladatellátást szolgálja, egyet pedig átadtunk a Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanács munkaszervezetének a területfejlesztési feladatok támogatása céljából.

4. A megyei TeIR felépítése és tartalma

4.1. A központi fejlesztéssel átadott rendszer

A központilag fejlesztett rendszer a Windows Office Word és Excel programjaira, az ESRI térinformatikai szoftvereire, valamint Oracle adatbázis-kezelőre épül. A fejlesztők a területfejlesztési és területrendezési feladatok figyelembe vételével az alapszoftverek funkcióinak kiterjesztésével és összekapcsolásával 5 alrendszert alakítottak ki:

- a térinformatikai alrendszert,
- a pályázatkezelő alrendszert,
- a dokumentumkezelő alrendszert,
- a jogszabálykezelő alrendszert és
- az Internet alrendszer.

A térinformatikai alrendszer az ESRI Magyarország Kft. által forgalmazott szoftvereket foglalta magába.

ESRI termék	A termék TeIR-ben betöltött szerepe, jellemzői
ArcInfo	<p>A megyei területrendezési terv készítésének és karbantartásának egyik fontos eszköze. A térképi fedvények előállítására, módosítására szolgál.</p> <p>Az ArcInfo program kifejezetten térinformatikai feladatok (adatbázis létrehozás, modellezés, elemzés) megoldására készült. Egy georelációs adatmodellre épülő adatbázis rendszer, ahol a tárolás alapegysége a fedvény (coverage). A fedvényben az objektumok geometriája topológikus, táblázatos (leíró, attribútum) adatai relációs kapcsolatban vannak beépítve. A térképi elemeket X, Y koordinátájukkal, pont, vonal, vagy terület típusú alakzatuk topológiájával (terület, kerület, hossz, szomszédság), illetve a leíró adataikkal tároljuk.</p>
ArcView	<p>A TeIR munkaállomásokon térképek (alap és fejlesztett) megjelenítésére, kezelésére, térinformatikai elemzések készítésének támogatására, a megyei területrendezési terv szolgáltatására használatos eszköz.</p> <p>Az ArcView egy könnyen megtanulható és kezelhető, de sokoldalú, az általános felhasználók részére fejlesztett úgynevezett desktop GIS termék (asztali térképező rendszer). Nagy előnye, hogy az Arc/Info rendszer jelenléte nélkül képes elérni, megjeleníteni, használni, elemezni az Arc/Info által készített GIS adatrendszereket (térképeket, képeket és alfanumerikus, táblázatos adatokat is).</p> <p>Lehetőséget biztosít</p> <ul style="list-style-type: none"> • a térkép elemek - a program által felkínált - jelkulccsal történő

	<p>felrajzolására;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rámutatással történő azonosításra, lekérdezésre, mind a térképen (rámutatással vagy körülrajzolással-geometriai feltétel alapján), mind a táblázatos adatokból (logikai szűréssel) való válogatásra; • objektumok közötti leválogatásra a térbeli kapcsolatok alapján; • cím szerinti visszakeresésre úthálózat alapján (geokódolás); • több táblázat összekapcsolására (szinte minden formátum között) • a táblázatos adatok aktualizálására (módosítására) - az erre feljogosított felhasználó számára • statisztika készítésére • a táblázatokból diagramok készítésére • raszteres képek megjelenítésére is (légifotók, műholdképek, egyéb szkennelt képek) • AutoCad-el készített rajzok megjelenítésére (DXF formátumban) • az egyes rajzi elemekhez további fedvények, rajzok, képek és feldolgozások kötésére. <p>A program filozófiája, hogy az Arc/Info rendszerrel alakítjuk ki a fedvényeket, az ArcView-val pedig a meglévő adatokat elemezzük. A grafikus fedvények módosítására nincs lehetőség, de a fedvényekből shape fájlok hozhatók létre, mely topológia nélküliek, de szerkeszthetők, aggregálhatók, törölhetők. Ezért alkalmas a TeIR elemzések támogatására a munkaállomásokon.</p>
ArcIMS	Az ArcIMS egy térképszerver, amely technikailag lehetővé teszi a TeIR-ben rendelkezésre álló térképi állományok megosztását távoli munkaállomások között és biztosítja az internetes publikálást.

A fejlesztésből ugyan anyagi okokra hivatkozással kimaradt az ArcSDE tér-adatszerver, de az ESRI Magyarország Kft. egy évre kedvezményes licencként átadott egy-egy példányt a térinformatikai adatok kezelésének megkönnyítéséhez. Az első év vége előtt a megyék dönthettek az ArcSDE használatba vételéről.

4.2. A rendszer üzemeltetése és a megyei feladatok ellátásához igazítása

Az üzemeltetési gyakorlat során kiderült, hogy a VÁTI Kht. által irányított központi fejlesztés keretében megvalósult rendszerfejlesztés feladatellátásra csak nagy nehézségekkel alkalmazható a megyéknél. A központi fejlesztés rendszertervébe foglaltak nem valósultak meg teljes mértékben és az általunk is jelzett fejlesztési hiányosságokra továbbra sem kaptunk választ. Az ArcSDE tér-adat szerver beépítésének hiánya, a VÁTI Kht. és a megyék közötti, valamint a megye-megye közötti adattranszfer, a területrendezési terv digitális tervlapjainak információ veszteség nélküli kezelése lassították a rendszer használatát. Az egyéves garancia elteltével sem oldódtak meg a jelzett problémák.

A központi projekt lezárult, ennek ellenére a TeIR fejlesztés nem tekinthető lezártnak. A megyei szintű TeIR egységességének megtartása érdekében a VÁTI Kht. által szervezett egyeztető megbeszéléseken a megyei TeIR felelősök egyetértettek abban, hogy a rendszer nem teljesen igazodik a gyakorlati elvárásokhoz, ezért a feladatellátáshoz igazítására, továbbfejlesztésére egy munkacsoport – Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Vas, Hajdú-Bihar megye szakembereinek részvételével – tegyen javaslatot. A feladatokat áttekintve arra az eredményre jutott a munkacsoport, hogy az ArcSDE használatával kiváltható egy rendszert

lassító fejlesztett alkalmazás (geoprocessálás) és megvalósítható a megyék és a VÁTI Kht. közötti adatátadások szervezése is.

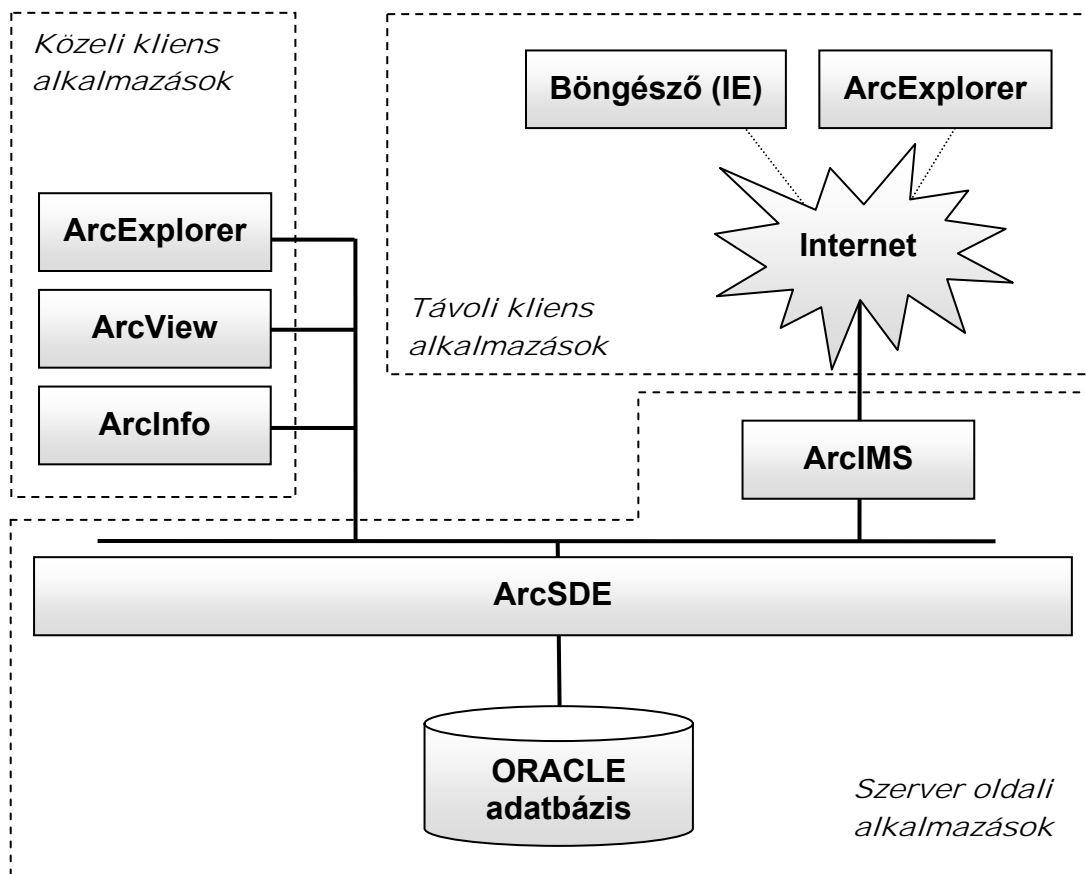
A térinformatikai alapszoftvereket forgalmazó ESRI Magyarország Kft. kedvezményes licenzelési ajánlattal, szoftverfejlesztés felvállalásával, és internetes portál kialakításával segítette, illetve segíti a rendszer működtetését.

A fentieknek és a Csongrád Megyei Önkormányzat hozzáállásának köszönhetően a rendszer kiegészült az ArcSDE-vel és „letisztult” az ESRI ArcGIS térinformatikai termékcsalád – túlzás nélkül állítható, hogy világszínvonalú – termékeire. Ezáltal a megyei önkormányzatnál minden technikai feltétel rendelkezésre áll a megyei szintű feladatok ellátásához.

A fejlesztés időszakában a Csongrád Megyei Önkormányzat Területfejlesztési Osztályán egy fő látta el a területi információs rendszerrel kapcsolatos feladatokat, azonban a geodatábázis kezelése és az internetes szolgáltatások fejlesztése érdekében egy térinformatikai szakember alkalmazására is sor került. A Hivatal 2005. évi szervezeti változtatásával az Önkormányzati és Jogi Osztály belül a megyei önkormányzat informatikai feladatainak támogatására létrehozott Informatikai Csoport látja el a TeIR működtetését is.

4.3. A Csongrád megyei TeIR rendszer elemei

A megyei szintű TeIR egységes kifejlesztése központilag valósult meg a 19 magyarországi megyére. Jelenlegi felépítését az alábbi ábra szemlélteti:

1. ábra

A rendszer adatai Oracle 8i adatbázisban tárolódnak. A térképi fedvények geoadatbázisban való tárolását, a többfelhasználós elérést, az ezzel kapcsolatos verziózást, a topológiakezelést ArcSDE 9.1 (Spatial Database Engine - téradatszerver) biztosítja. A Csongrád Megyei Önkormányzat Hivatalában 4 db ArcView (Single Use) van feltelepítve, melyek használatát hardverkulcs biztosítja. A TeIR szerveren, valamint a TeIR rendszergazda kliensen ArcInfo van telepítve, a bonyolultabb térinformatikai műveletek (pl. topológiaépítés, geoadatbáziskezelés stb.) végrehajtására. Az ArcInfo használata ún. Floating Licencel lehetséges (1 db áll rendelkezésre). Lehetőség van továbbá korlátlan számú ingyenes ArcExplorer telepítésére, ami az alapvető térképi funkciókat (pl. tervlapok megtekintése, nagyítás, lekérdezések stb.) biztosítja.

Az Internetre történő publikálást ArcIMS (Internet Map Server) segítségével biztosítjuk, általa lehetőségünk van HTML és Java alapú térképböngészők publikálására. A távoli kliensek Internetre publikált térképeinket megtekinthetik webböngészőn keresztül, vagy ArcExplorer segítségével. Fontos, hogy az ArcIMS által publikált térképek az ArcView, ArcInfo Desktop alkalmazásokkal is megnyithatók, így koordináta kompatibilitás esetén szomszédos területek együtt elemezhetők. Magyarországon minden megye rendelkezik a Digitális Topográfiai Alaptérképpel (DTA-50), melynek vetületi rendszere az Egységes Országos Vetület (EOV), így a megyék közötti térképi adatkapcsolat biztosított.

5. Adattartalom és adatelemzési lehetőségek

A rendszer adattartalmának a területfejlesztési és területrendezési feladatok támogatásához, összehangolásához a 112/1997. (VI.27.) Korm. rendelet 4. §-a szerint a természeti környezetre, a humán erőforrásokra, a gazdaságra, az üdülés-idegenforgalomra, az infrastruktúrára, a terület-felhasználásra, a területfejlesztés eszköz- és intézményrendszerére, a területfejlesztési koncepciók, a területfejlesztési programok és a területrendezési tervek tartalmára vonatkozó adatköröket kell tartalmaznia.

A területfejlesztési koncepciók, programok és területrendezési tervek tartalmi követelményeiről szóló 18/1998. (VI. 25.) KTM rendelet a területfejlesztési koncepciók és a területrendezési tervek területi információs rendszerbe illeszthetőségének követelményét határozza meg, és a TeIR alapvető adattartalmának kialakításához ad iránymutatást.

A kezelt adatokkal szemben támasztott követelmények, hogy legyenek valóságűek (pontosak, megbízhatóak), áttekinthetőek (egyértelműek) és aktuálisak. A TeIR adatok forrását áttekintve elmondhatjuk, hogy azok hitelesek és megbízhatóak, az adatgyűjtésre vonatkozó információk rendelkezésre állnak. Az aktualitásukat tekintve már vannak eltérő vélemények. Az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) keretében mind a Központi Statisztikai Hivatal által, mind a szaktárcák által gyűjtött adatok feldolgozása viszonylag hosszabb időt vesz igénybe. A Központi Statisztikai Hivatal adatbázisai, kiadványai a vonatkoztatási évhez viszonyítva közel egyéves, területi GDP adatok esetében másfél éves csúszással jelennek meg. Így pl. a 2005. év végén tudtuk frissíteni az adatbázisunkat a 2004. évi adatokkal és 2006. év végére várhatók a 2005. évi adatsorok. Ez azt jelenti, hogy a 2004. évi megyei, kistérségi és településsoros végleges adatok még másfél év után is aktuálisnak tekinthetők. A területi GDP adatok közzétételük időpontjától két évig számítanak legfrissebbnek, így pl. a 2006. májusban megjelent 2004. évi adatsor 2007. májusig.

Az országos rendszerből átvett adatok minőségének megítéléséhez az adatok forrásának ismerete mellett nélkülözhetetlen az adatokra vonatkozó módszertan és fogalommagyarázat, amely sajnálatos módon nem minden esetben áll rendelkezésre az OTeIR-ben. Ezért fontos az országos rendszerből letöltött adatokhoz a KSH statisztikai kiadványainak megismerése, használata. Az adatok feldolgozásánál figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy a módszertan változásával a KSH visszamenőleg módosít az adatsorokon, hogy lehetővé tegye az időszaki összehasonlíthatóságot. Ez a fajta utólagos módosítás az OTeIR adatbázisán nem megoldott.

A TeIR adattartalmát alfanumerikus adatok (szöveges dokumentumok, statisztikai adatok) és térképi állományok alkotják.

5.1. Alfánnumerikus adattartalom

Az alfanumerikus adatok főbb csoportok szerint:

- Demográfia-társadalom jellemző adatai
- Gazdasági aktivitás-munkanélküliség jellemző adatai
- Gazdaság (ipar, mezőgazdaság, idegenforgalom) jellemző adatai
- Műszaki infrastruktúra hálózatok nyomvonalai, legfontosabb adatai és az ellátottság mutatói
- Életszínvonal jellemző adatai
- Területhasználat jellemző adatai
- Természeti adottságok és a környezet állapotára jellemző adatok
- A területrendezés és fejlesztés jogi eszközeinek, a vonatkozó jogszabályoknak, a határozatoknak, a döntéseknek főbb adatai
- A területfejlesztés pénzügyi eszközei (elkülönített pénzügyi alapok, cél- és címzett támogatások, pályázatok, önkormányzati mérleg) forrás és felhasználás adatai
- Területi és települési koncepciók, tervek, programok
- A területfejlesztésben és területrendezésben érintett szervezetek jellemző adatai
- Az EU térséget jellemző, az összehasonlítást lehetővé tevő adatai

A demográfiai adatok alkalmasak a társadalmi folyamatok változásainak nyomon követésére és lehetővé teszi a múlt és a jelen összefüggései alapján bizonyos jövőbeli előrejelzések elkészítését. A népesség adatok vetítési alapul szolgálnak az ellátási mutatók elemzésénél, biztosítva a területi összehasonlíthatóságot. A demográfiai folyamatok elemzésénél leggyakrabban a népesség számának, korösszetételének, a születési és halálozási rátáknak, az oda- és elvándorlásnak, az iskolázottságnak az alakulását vizsgáljuk

A Központi Statisztikai Hivatal településsoros adatbázisa a T-STAR szolgáltatja a népességi, népmozgalmi adatokat, amelyből aggregálással nyerhetők a magasabb területi szintű adatok. A T-STAR-ban a lakónépesség adatok a népszámlálás végleges adataiból továbbszámított adatok, az állandó népességre vonatkozó adatok és a népmozgalmi adatok a népességnyilvántartás központi rendszeréből származó adatok.

A népesedés és a társadalmi-gazdasági környezet vizsgálatában kiemelkedő szerepe van a 10 évenkénti népszámlálásoknak, mert teljes körű információt szolgáltatnak az egyének, a családok, a háztartások, továbbá a lakás és részben a munkahely jellemzőiről települési, kistérségi és megyei szinten egyaránt. A népesség iskolázottságáról és a foglalkoztatottságáról is a népszámlálás során készül teljes körű számbavétel.

A gazdasági aktivitás fontos társadalmi és gazdasági folyamatokat befolyásoló tényező, amely információt nyújt a társadalom tagjainak a megélhetési forrásairól, arról, hogy munkajövedelemmel, járadékszerű jövedelemmel rendelkeznek, a közszféra vagy a magánszféra tartja-e el őket.

A gazdasági aktivitás főbb kategóriái szerint gazdaságilag aktívak a foglalkoztatottak és a munkanélküliek, a gazdaságilag nem aktívak a nyugdíjasok, tanulók, egyéb eltartottak. Az aktivitás bonyolult kapcsolatrendszeren keresztül befolyásolja a demográfiai folyamatokat, kihat a gyermekvállalásra, a halandóságra és a vándorlásra.

A gazdasági aktivitásról a KSH munkaerő-felmérésének éves adatai állnak rendelkezésre. Ezek az adatok az Internacional Labour Office (ILO) ajánlásai alapján a 15-74 éves népesség gazdasági aktivitásának vizsgálatából származnak és mintavételes, becsléses eljárással készülnek. A felmérés adatainak teljeskörűsítése a népszámláláson alapuló népességszám-továbbvezetés bázisán történik. A gazdasági aktivitásra vonatkozó adatok legkisebb területi vonatkoztatási egysége a megye.

A munkanélküliségről a megyei munkaügyi központok nyilvántartásában regisztráltak adatai nyújtanak további információt.

A foglalkoztatottságról részletesebb, településsoros adatok a népszámlálásokból származnak, mint a népesség gazdasági aktivitása és nemek szerinti összetétele, a foglalkoztatottak korcsoport, legmagasabb befejezett iskolai végzettség, összevont nemzetgazdasági ág és összevont foglalkozási főcsoport szerinti megoszlása. A helyben dolgozókról és a más településre eljáró foglalkoztatottakról is népszámlálások alkalmával jutunk információhoz.

A gazdaság jellemzését szolgálják a gazdasági szervezetek gazdasági ág és gazdálkodási forma, létszám-kategória szerinti adatai, a külföldi érdekeltségű vállalkozások (száma, a saját tőke nagysága és a külföldi részesedés nagysága) adatai. Ez utóbbi az éves KSH statisztikákban csak megyei szinten áll rendelkezésre, települési szinten nem.

A gazdaság jövedelmezőségét és teljesítményét mutatja meg a bruttó hazai termék (GDP), amelyet 1994. óta területi bontásban is közzé tesznek. A területi GDP lehetőséget nyújt a régiók és a megyék fejlettségi értékeléséhez, összehasonlításához.

A beruházásokról is megyei szintű KSH statisztikák biztosítanak információt a gazdaság fejlettségi elemzéseikhez.

A gazdaság ágazatainak elemzése során az iparra és a mezőgazdaságra vonatkozó adatok szűkösen állnak rendelkezésre. Az iparról településsorosan a regisztrált és a működő vállalkozások száma gazdálkodási forma szerinti statisztikáját a T-STAR adatbázis szolgáltatja. Megyei szinten székhely szerinti és telephelyszerinti bontásban a termelésről, a termelékenységről és az alkalmazásban állókról a megyei és regionális adatokat tartalmazó MR-STAR és a KSH megyei évkönyve nyújt információt.

A mezőgazdaságra településsorosan – hasonlóan az iparhoz – csak a vállalkozásokra vonatkozó adatok találhatóak a T-STAR adatbázisban. Megyei szinten a földterület használat szerinti adatai, a termőterületek nagysága, a termés mennyisége és a termésátlagok is megjelennek a KSH éves statisztikaiban a szántóföldi növényekre, zöldségfélékre és a szőlőre vonatkozóan.

Az állatállomány adatok 1996-tól az Európai Unió ajánlásainak megfelelően minden év december elsejei állatszámolásból származnak. A mezőgazdaságról részletes adatokat a KSH ún. általános mezőgazdasági összeírása nyújt, amely 10 évenkénti teljeskörű alapösszeírás, első ízben a 2000. évben az Európai Unió gazdaságszerkezeti összeírásaihoz kapcsolódott: AMÖ2000. A 2003. évi gazdaságszerkezeti összeírás - a csatlakozási tárgyalásokon megfogalmazott elvárások figyelembe vételével - az EU előírásai szerint került végrehajtásra és reprezentatív mintavételes eljárással a változásokról nyújt hiteles tájékoztatást a gazdaságirányítók részére. Míg az AMÖ2000 alapösszeírás település és kistérségi szintű

elemzésekhez is nyújt információt, addig a 2003. évi gazdaságszerkezeti összeírás csak a megyei, a regionális összehasonlításához és az országos átlagok érzékeltetéséhez. A gazdaságszerkezeti összeírás adatai Magyarország mezőgazdasága, 2003 címmel mindenki számára elérhető a KSH honlapján.

Az idegenforgalom jellemzését településsorosan a T-STAR kereskedelmi szálláshelyek statisztikája támogatja, amely szálláshely-típusonként forgalmi és kapacitás adatokat foglal magában.

A kereskedelemről és a vendéglátásról – üzletek száma, raktárak száma, vendéglátóhelyek száma összesen és ebből az egyéni vállalkozás által üzemeltetett – településsorosan és megyesorosan is rendelkezésre áll a T-STAR és az MR-STAR adatbázisokban.

A műszaki infrastruktúra ellátási szintjének elemzéséhez a víz- és csatorna, a gáz- és a villamos áram kiépítettséget jellemző adatok szolgálnak. A KSH településsoros T-STAR és a népszámlálási adatbázisa szolgáltatja az adatokat.

Az életszínvonal területi értékelését segítik az APEH személyi jövedelemadó adatai, a KSH lakásállomány és lakásépítési statisztikái, valamint az energiafogyasztási és a közmű ellátottsági adatok.

A területhasználat jellemző adatai magukban foglalják a földhivatali ingatlan nyilvántartásokból, a geológiai szolgálati, természeti és környezetvédelmi, erdőszolgálati, vízügyi, közúti, közmű stb. adatbázisokat. Ezek egy része fellelhető a KSH statisztikákban, más részük a megyei területrendezési terv előkészítő fázisában begyűjtött információk. Az országos és a térségi, megyei területrendezési tervekben állapítják meg a területfelhasználás rendjét és a területhasználat szabályait. A tervek meghatározzák az ország, illetve egyes térségek nagytávlatú műszaki-fizikai szerkezetét biztosítva a területi adottságok és erőforrások hosszú távú hasznosítását és védelmét, az ökológiai elvek érvényesítését, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését, megcélözva az optimális hosszú távú területi szerkezetet. Ezek a tervek alapvető részét képezik a területi információs rendszernek.

A természeti adottságok és a környezet állapotára vonatkozó adatok szoros összefüggésben és kölcsönhatásban vannak a területhasználattal. A környezet állapotát befolyásoló tényezők közül a villamos-energia, a gáz, távfűtés, a közüzemi ivóvíz és csatornahálózat, a szennyvíztisztítás, a hulladékgyűjtés, a rendszeresen tisztított területek, a zöldterületek (városokra) és a védett területek (megyékre) adatait egyrészt a T-STAR, másrészt az MR-STAR adatbázisok tartalmazzák.

A területfejlesztést és területrendezést befolyásoló jogi eszközöknek, jogszabályoknak, határozatoknak, döntéseknek a nyilvántartását egyrészt központi jogszabályi nyilvántartások, másrészt területfejlesztési tanácsi határozatok, valamint a helyi önkormányzati rendeleteket magába foglaló jogi adatbázis biztosítja.

A területfejlesztés pénzügyi eszközei (elkülönített pénzügyi alapok, cél- és címzett támogatások, pályázatok, önkormányzati mérleg) forrás oldalról jogszabályi eszközök és határozatok biztosítják, felhasználás oldalról a Magyar Államkincstár, a TÁKISZ önkormányzati adattára és a területfejlesztési tanácsok jelentései.

A tervi dokumentumok ismerete a területi tervek hierarchiájából és az összehangolási, egyeztetési kötelezettségből fakadóan nélkülözhetetlenek a tervezés folyamatában. A koncepciókról, programokról, tervekről a készítettők és a VÁTI Kht. Dokumentációs Központja biztosítja az információt.

A területfejlesztésben és területrendezésben érintett szervezetek jellemző adatainak ismerete feltétele az együttműködéseknek, az egyeztetési eljárások lefolytatásának, a döntés-előkészítésnek.

Az EU térségeket jellemző adatok az EUROSTAT rendszerből átvéve az összehasonlító elemzésekhez nyújtanak segítséget.

A TeIR adatbázisa támogatja a területi fejlettségi különbségek feltárását. Tartalmazza mindazokat az adatköröket – kettő kivételével –, amelyeket az Országgyűlés 2001-ben meghatározott (24/2001. (IV. 20.) OGY határozat) a kedvezményezett térségtípusok lehatárolásánál, besorolásánál alkalmazott komplex mutató számításához:

I. Gazdasági mutatók

1. 1000 lakosra jutó gazdasági szervezetek száma
2. Működő gazdasági szervezetek számának változása
3. 1000 lakosra jutó tudományos kutatók, fejlesztők száma
4. 1 állandó lakosra jutó szja alapot képező jövedelem

II. Infrastrukturális mutatók

5. Közüzemű vízhálózatba kapcsolt lakások aránya
6. 1 km vízhálózatra jutó csatornahálózat hossza
7. Vezetékes gázellátásba bekapcsolt háztartások száma a lakásállomány százalékában
8. 1000 lakosra jutó vendégéjszakák száma
9. 1000 lakosra jutó kiskereskedelmi boltok száma
10. Komplex életminőség elérési mutató
11. 1000 lakosra jutó távbeszélő száma

III. Társadalmi-szociális helyzet

12. 1990-.....évek között épített 3-x szobás lakások aránya
13. 1000 lakosra jutó személygépkocsi száma
14. Vándorlási különbözet évi átlaga
15. 60 évnél idősebb népesség aránya
16. A települések átlagos lélekszáma
17. Halálozási ráta

IV. Foglalkoztatási helyzet

18. Munkanélküliek aránya
19. Tartós munkanélküliek aránya (180 napon túli)

A fentiekből a TeIR-ben nem áll rendelkezésünkre a gazdasági mutatók közül kistérségi szintre, az 1000 lakosra jutó tudományos kutatók, fejlesztők száma (megyei szintre igen) és az infrastrukturális mutatók közül a komplex életminőség elérési mutató számításához szükséges alapadatok.

5.2. A megyei TeIR adattartalma az adatok forrása szerint

A megyei TeIR-be integrált adatok egy része az országos szintről, az OTeIR-ből származik, más része statisztikai évkönyvekből, kiadványokból, közgyűlési ágazati előterjesztésekből, helyi területfejlesztési és területrendezési dokumentumokból, vásárolt és saját fejlesztésű digitális térképi adatbázisokból.

Az országos rendszerből adatbázisok letöltésével és az adatkezelő menüből leválogatással nyerjük az adatokat.

Az OTeIR-ből átvett statisztikai adatbázisok:

Adatbázis megnevezése	Adatgazda szervezet
Közvetlen letöltésű	
- Általános mezőgazdasági összeírás (ÁMÖ 2000)	Központi Statisztikai Hivatal
- Megyei-regionális statisztikai adatbázisrendszer (MR-STAR)	Központi Statisztikai Hivatal
- A településstatisztikai adatbázisrendszer (T-STAR)	Központi Statisztikai Hivatal
- Támogatási adatok	Magyar Államkincstár
- Munkanélküliségi adatok	Foglalkoztatási Hivatal
- Önkormányzati adatok	Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat
- Helyi közutak adatai	ÁKMI
- A személyi jövedelemadó adatai	Adó- és pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
- A társasági adóbevallás kiemelt adatai	Adó- és pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
- EVA adatok	Adó- és pénzügyi Ellenőrzési Hivatal
Adatkezelő menüből leválogatható	
- Népszámlálási adatok	Központi Statisztikai Hivatal
- Orvosok	Magyar Orvosi Kamara
- Szociális ágazat adatai	ICSSZEM

Megyei szinten a TeIR-ben elérhető adatok köréről évente két alkalommal tájékoztatást adunk a Csongrád Megyei Közgyűlés hivatalos lapjában. A teljes adattartalomra részletes keresési lehetőséget biztosítunk a Csongrád Megyei Önkormányzat honlapján (<http://www.csongrad-megye.hu>) a területi információs rendszer menüben található saját fejlesztésű – későbbiekben bemutatásra kerülő – TeIR metaadat (az adatbázisban tárolt üzemi adatok jellemzőinek adatbázisa) keresővel. Részletesen a 2. számú melléklet tartalmazza az adatkörök felsorolását.

A KSH és szakágazati statisztikák

A területi elemzésekhez felhasználjuk a KSH kiadványait, mint pl. különböző elemzések, negyedéves tájékoztatók, országos, regionális, megyei területi statisztikai évkönyvek és az egyes szaktárcák ágazati statisztikai évkönyveit.

A megyei TeIR-be rendszeresen begyűjtött évkönyvek és elemző kiadványok:

Megnevezés	Kiadó
Népszámlálási kötetek	Központi Statisztikai Hivatal
Magyar statisztikai évkönyv	
Területi statisztikai évkönyv	
A magyar régiók zsebkönyve	
Idegenforgalmi statisztikai évkönyv	

Turisztikai statisztikai évkönyv	Központi Statisztikai Hivatal
Környezetstatisztikai évkönyv	
Egészségügyi statisztikai évkönyv	
Szociális statisztikai évkönyv	
Magyarország (éves beszámoló)	
Területi statisztika folyóirat	
Területi számjelrendszer	
A Magyar Köztársaság helységnévtára	Oktatási Minisztérium
Oktatás-statisztikai évkönyv	
Villamos energia statisztikai évkönyv	Magyar Energia Hivatal
Tájékoztató a Magyar Energia Hivatal éves tevékenységéről	
Közutak főbb adatai	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium megbízásából az Állami Közúti és Információs Közhasznú Társaság
Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság statisztikai adatai	Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság
Csongrád Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság statisztikai évkönyve	Csongrád Megyei Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság
Csongrád megye statisztikai évkönyve	KSH Szegedi Igazgatóság
Statisztikai tájékoztató Csongrád megye (negyedévenként)	
Egyéb, térségi elemzésekhez hasznos időszaki kiadványok	

A kiadványok nemcsak az adatokat, hanem az adatgyűjtés módszertanát is tartalmazzák. Iránymutatást és segítséget nyújtanak az adatok időszaki összehasonlíthatóságának eldöntéséhez. Ez sajnos gyakran azt eredményezi, hogy az elemző akadályokba ütközik, amelyek egy része az adatgyűjtés módszertanának változásaiból adódik, más részük az adat-továbbvezetések korrekciójából. Ezért fontos az OTeIR-ből letöltött adatok összevetése az aktuális KSH és ágazati statisztikák, évkönyvek adataival. Ez lassíthatja a helyzetfeltáró tanulmányok, elemzések összeállítását, ugyanakkor megalapozottabbá teszi.

Közgyűlési előterjesztések dokumentumai

A megyei önkormányzat kötelező feladataként megbízással, saját kutató-elemző munkával vagy a kettő kombinációjában készülő különféle területi és ágazati koncepciók, tervek és fejlesztési programok és felülvizsgálatok mind beépülnek a területi információs rendszerbe. Ilyenek pl. Csongrád megye idegenforgalmi koncepciója, a Csongrád Megyei Önkormányzat szociális szolgáltatástervezési koncepciója, Csongrád Megye Területrendezési Terve; Csongrád megye környezetvédelmi stratégiája és operatív programja; Csongrád Megye Önkormányzatának közoktatási feladat-ellátási, intézményhálózat-működtetési és fejlesztési terve, Csongrád Megye Önkormányzatának Közoktatási Minőségirányítási Programja, Csongrád Megyei Közgyűlés Közművelődési Koncepciója, Csongrád megye közgyűjteményi koncepciója. A dokumentumok jelentős része a TeIR adatbázisából is „táplálkozott”.

A közgyűlési előterjesztések fontos csoportját képezik azok a beszámolók, amelyek a

- a megye közrendjének és közbiztonságának alakulásáról,
- a határőrizeti helyzetről és a határforgalomról,
- a nemzetközi kapcsolatok alakulásáról,

- a megye lakosságának egészségi állapotáról és a megye közegészségügyi-járványügyi helyzetéről szólnak.

A megyei közgyűlés továbbá folyamatosan tájékozódik a megye társadalmi-gazdasági helyzetéről, ezért a megye területén működő különféle szervezetektől is kér tájékoztató anyagokat. Ezek a dokumentumok az adott szervezet tevékenységéről és az éppen aktuális – sokak érdeklődését éppen felkeltő – feladatainak alakulásáról szólnak és arról, hogy a megyei önkormányzat mivel segíthetné a szervezet céljainak elérését. Így született több esetben megyei közgyűlési felterjesztés több – pl. agrárgazdaságot érintő, termálenergia hasznosítást szabályozó – témában a miniszterelnök vagy valamely minisztérium vezetője felé. Vannak rendszeresen, évenként ismétlődő és vannak időszakos éppen aktualitásokhoz fűződő tájékoztatók.

Tájékoztató anyagokat készítettek az alábbi szervezetek:

- Állami Erdészeti Szolgálat Kecskeméti Igazgatósága
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat Csongrád Megyei Intézete
- Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
- APEH Csongrád Megyei Igazgatóság
- Csongrád Megyei Agrárkamara
- Csongrád Megyei Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Állomás
- Csongrád Megyei Földhivatal
- Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatal
- Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Csongrád Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége
- Csongrád Megyei Mérnöki Kamara
- Csongrád Megyei Munkaügyi Központ
- Csongrád Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat
- Csongrád Megyei Polgárőr Szervezetek Szövetsége
- Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság
- Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanács
- Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács
- DARFT Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Társaság
- Gazdasági és Közlekedési Minisztérium Közúti Közlekedési Főosztály
- ITD Hungary Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Kht. Dél-alföldi Regionális Képviselő
- Kiskunhalasi Határőr Igazgatóság
- KSH Szegedi Igazgatóság
- Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Szegedi Regionális Iroda
- Magyar Geológiai Szolgálat Dél-alföldi Területi Hivatala
- Magyar Közút Kht. Csongrád Megyei Területi Igazgatóság (korábban: Csongrád Megyei Állami Közútkezelő Közhasznú Társaság)
- Magyar Posta Részvénytársaság Kelet-magyarországi Területi Igazgatóság
- MÁV Rt. Területi Igazgatóság
- Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal Területi Irodája
- Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Csongrád Megyei Területi Iroda
- Orosházi Határőr Igazgatóság
- SZTE Gazdaságtudományi Kar Regionális és Alkalmazott Gazdaságtani Tanszék
- Tisza Volán Rt.

A közgyűlési előterjesztések legtöbb esetben olyan szakágazati információkat, adatokat tartalmaznak, amelyek nemcsak az önkormányzati képviselőknek, hanem a területfejlesztésben és területrendezésben érdekelt szervezeteknek, a tudományos kutatóműhelyeknek, oktatásban résztvevő pedagógusoknak és diákoknak egyaránt hasznosíthatók. Az ágazati tájékoztató anyagok nyilvánosak, mindenki számára elérhetők a honlapunkon. A téma szerinti kereséshez ágazati keresőt fejlesztettünk ki, amelynek bemutatására a későbbiekben még sort kerítünk.

5.3. Adatelemzések támogatását szolgáló szemléltető megoldások

A TeIR működtetése során feladatunk, hogy az átvett adatok nyilvántartását, rendszerezését, együttes értékelhetőségét megoldva adatot, információt szolgáltatassunk.

Az adatok nyilvántartásának és rendszerezésének egyik eszköze a Microsoft Excel táblázatkezelő program.

Lakónépesség az év végén 2001-2005		Lakónépesség száma az év végén*				
Megnevezés		2001	2002	2003	2004	2005
3	Csanytelek	2994	2975	2950	2918	2943
4	Csongrád	18937	18713	18628	18403	18195
5	Felgyő	1484	1472	1472	1459	1429
6	Tömörkény	1981	1969	1931	1898	1869
7	Csongrádi kistérség	25 396	25 129	24 981	24 678	24 436
12	Hódmezővásárhelyi kistérség	59 973	59 711	59 281	58 954	58 614
19	Kisteleki kistérség	19 562	19 593	19 459	19 387	19 238
37	Makói kistérség	50 339	50 186	50 055	49 696	49 245
47	Mórahalomi kistérség	26 207	26 267	26 251	26 212	26 284
60	Szegedi kistérség	201 175	200 708	200 963	201 602	201 885
69	Szentesi kistérség	45 492	45 223	44 795	44 320	43 883
70	Csongrád megye	428 144	426 817	425 785	424 849	423 585
71	Dél-alföldi régió	1 371 240	1 365 158	1 358 335	1 353 074	1 345 449
72	Magyarország	10 173 759	10 141 248	10 115 605	10 096 422	10 075 449
73	* A népszámlálás végleges adataiból továbbvezetett adat					
74						
75	Forrás: OTeIR, T-STAR 2001, 2002,...2005, KSH					
76	Készítette: Csongrád Megyei Önkormányzat Hivatala, Csongrád megyei TeIR					
77	Szeged, 2006. október					

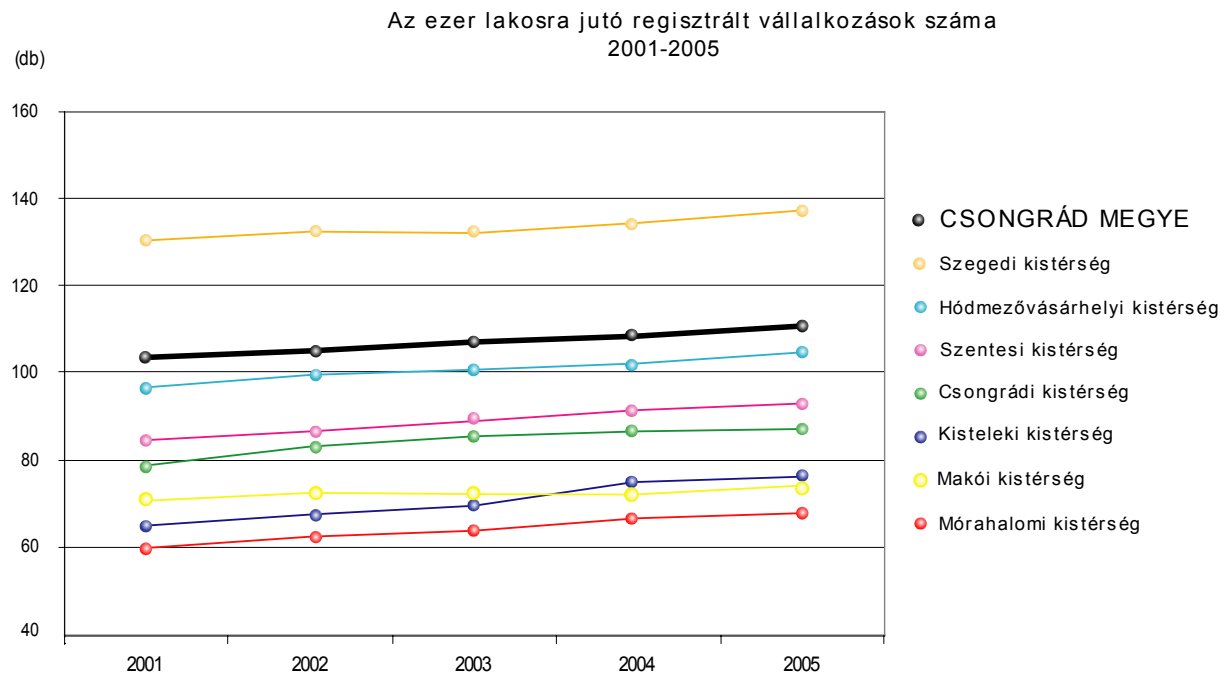
2. ábra

A táblázat sorainak csoportosításával és részösszegek meghatározásával az adatsorokat területi szintekre tagoljuk. A 2. számú ábrán megfigyelhető, hogy a tagoló szimbólumok jelzik Csongrád megye adatainak területi részletezettségét. A tagoló + szimbólum azt jelöli, hogy az adat tovább bontható, a – szimbólum a teljes részletezettségre utal.

A táblázatban egyszerű a területi szintekhez az idősor felvétele és áttekintése, azonban a különbségek és változások érzékeltetését jobban segítik a diagramok és a tematikus térképek. A grafikus ábrázolás célja a gyorsan és könnyen áttekinthető összehasonlítás.

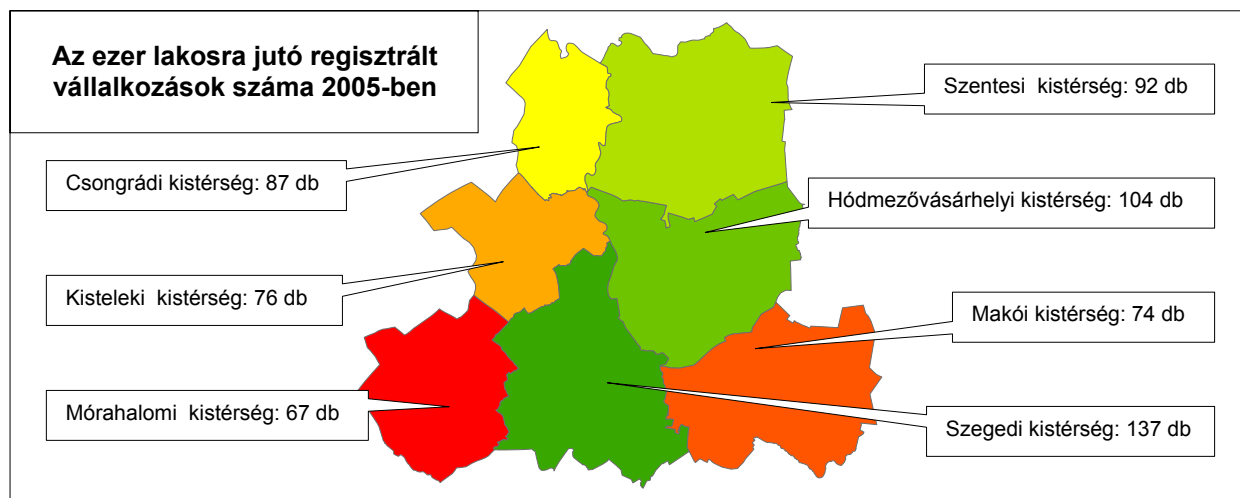
Ha pl. a kistérségek vállalkozási aktivitását időszoron vizsgáljuk, akkor a grafikonos ábrázolás jól szemlélteti az ezer lakosra jutó regisztrált vállalkozások számának nagyságát, változását és lehetővé teszi a térségi összehasonlítását is. A 3. számú ábráról többek között megállapítható a kistérségek rangsora, a megyei átlagtól való eltérése és az is, hogy a Kisteleki kistérség

vállalkozási aktivitása elérte 2004. évre a Makói kistérség szintjét és 2005-ben meg is haladta azt.

3. ábra

Az egy időpontra vagy az egy időszakban bekövetkezett változásra vonatkozó település-, kistérség- vagy megyesoros adatok területi szintű összehasonlítását a térképi ábrázolások segítik a legszemléletesebben.

4. ábra

Az elemzések értelmezését segítő adatábrázolási megoldásaink és azok minőségi fejlődése is megfigyelhető a Területi információs füzetek korábbi számainak áttekintésével.

5.4. Térképi állományok

Az információs rendszer alaptérképe az 1:50 000-es méretarányú Digitális Topográfiai Alaptérkép (DTA-50), amelyet a Országos Területi Adatbázis 1:100 000-es léptékű térinformatikai adatbázisával egészítettünk ki. Az alaptérkép tartalmazza a települések és

megyék határait, hidakat kategorizálva, vasút és közúthálózat elemeit, a MÁV gerinc és a nagyfeszültségű (400kV-os) villamos energia hálózatát, valamint az olaj, gáz, villamos energia szállító és hírközlési vezetékek hálózatát külterületi vonatkozásban. A térképen szerepelnek továbbá a vízrajzi elemek - folyók, csatornák, patakok, tavak, mesterséges tavak - és a települések beépített területei.

Az alaptérképeken túl az alábbi térképekkel, fedvényekkel rendelkezünk:

- Corine Landcover (FÖMI) - távérzékeléssel gyűjtött információk kiértékeléséből nyert talajborítottságot, növényfedettséget mutatja, illetve a talaj fizikai és kémiai jellemzőiről ad információt
- Agrotopográfia (MTA-TAKI)
- Landsat TM műholdképek (NASA - 1990, 2000) 14,5 m pixelfelbontással
- Országos Területrendezési Terv övezeti tervlapjának megyére vonatkozó szelvényei (VÁTI)
- Csongrád Megyei Területrendezési Terv térinformatikai fedvényei (tervezett és meglévő gyorsforgalmi utak és vasutak, csatorna és ivóvízhálózatok, vízbázisok, kerékpárúthálózatok, erózióveszélyes területek, felszínalatti vízvédőlelem stb.)
- Közigazgatás határos fedvények (FÖMI)
- Védett területek (NP igazgatóságok)
- Erdőgazdasági területek
- Geológiai adatok (MGSZ)
- Csongrád megyei műemléki katasztere (KÖH)
- Víztisztasági adatok
- Szennyezésérzékelési térkép
- Árvízvédelmi öblözetek
- Ipari parkok
- Turisztikai térképek
- Választással kapcsolatos térképek (szavazóköri, okmányirodák)
- Csongrád Megyei Önkormányzat által fenntartott intézmények területi elhelyezkedése
- Duna-Körös-Maros-Tisza Regionális Együttműködés térképei (földrajzi, infrastrukturális, demográfiai jellemzői)
- Csongrád megye vektoros és településeinek raszteres térképe (FIRBÁS; HISZI-MAP)
- Kistelek kataszteri térképe, településszerkezeti fedvényei

A térkép állomány bővítése folyamatos, amely egyrészt saját fejlesztésen, másrészt beszerzésen alapul. Legutóbb, az elmúlt évben a már meglévő, és a megyei területrendezési terv alapjául szolgáló DTA-50 1:50 000 méretarányú digitális topográfiai térkép aktualizált változatának, a 2.0 verzióknak és az erre épülő DSM-10 1:10 000 méretarányú utcahálózatot és sarokponti házszámokat tartalmazó térképi adatbázisnak a beszerzése valósult meg. A DTA-50 v.2.0 egy a TEIR céljára szolgáló egyedi licenszet biztosít, amely alapján a térképmű korlátlan számú belső felhasználása és internetes publikálása is engedélyezett.

A DSM-10 a DTA-50 alaptérképhez képest plusz információt (pl.: topológiai helyesség, attribútum adatok, aktualitás, változásvezetés stb.) tartalmaz külterületre és belterületre egyaránt. Az adatbázis használatával a településrendezési tervek rendszerbe illesztése a nagyobb méretarány miatt pontosabban elvégezhető, továbbá korábbi alkalmazásaink (pl. szavazóköri, műemlék-katalógus) térképi alapjának pontosítását és új alkalmazások fejlesztését teszi lehetővé (pl. település utcanév- és házszámkeresés).

6. A térinformatika szerepe a területi tervezésben

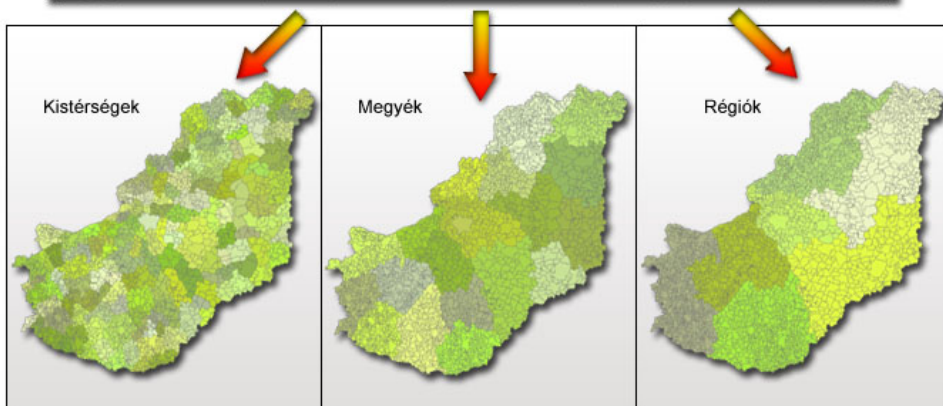
A társadalmi, gazdasági és környezeti területi folyamatok, valamint a környezeti és fizikai térszerkezet állapotának ismerete szükséges a területi tervezési döntések előkészítéséhez, a döntések hatásainak elemzéséhez. Míg a területfejlesztési koncepció készítése során a térképek elsősorban a helyzetfeltáró elemzések és a fejlesztési célkitűzések szemléltetését szolgálják, addig a területrendezési tervezés szerves részét képezik és a területhasználatot, a térbeli műszaki-fizikai szerkezetet ábrázolják. Ez utóbbi esetben a használható térképek méretarányát is előírja a jogszabály.

A térinformatikai rendszerek a földrajzi helyhez köthető információk gyűjtésére, kezelésére, elemzésére, megjelenítésére szolgálnak. Mivel a területi tervezés elsősorban a „hol?”, „hova?” kezdetű kérdésekre keresi a választ, kézenfekvő a térinformatika segítségét hívni a területi tervezési döntések előkészítéséhez.

A térinformatikai alapú térkép, a hagyományos térképtől leginkább abban különbözik, hogy az előbbinél a térképi elemek topológikus és relációs kapcsolatban vannak egymással. Az egyes objektumokhoz tartozó tematikus leíró-információkat a rendszer az egyes térképi elemhez rendelt ún. attribútum táblákban tárolja. Az attribútum adatok alapján egy rétegek számos megjelenítési formája lehetséges.

Példa: közigazgatási határos térkép megjelenítésének módosítása attribútum táblából

TELEPULES	KIST_KOD	KISTERSEG	MEGYEKOD	MEGYE	REGIO_KOD	REGIO
Szarvasko	4001	Egri	10	Heves megye	5	Észak-Magyarország
Szászberek	4604	Szolnoki	16	Jász-Nagykun-Szolnok megye	6	Észak-Aiföld
Szászfa	3503	Encsi	5	Borsod-Abaúj-Zemplén megye	5	Észak-Magyarország
Szászvár	3201	Komló	2	Baranya megye	4	Dél-Dunántúl
Szatmárcseke	4503	Fehérgyarmati	15	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	6	Észak-Aiföld
Szátok	4204	Rétság	12	Nógrád megye	5	Észak-Magyarország
Szatta	4805	Óriazentpéteri	18	Vas megye	3	Nyugat-Dunántúl
Szatymaz	3606	Szegedi	6	Csongrád megye	7	Dél-Aiföld
Szava	3205	Siklósi	2	Baranya megye	4	Dél-Dunántúl
Százhalombatta	4310	Budaörsi	13	Pest megye	1	Közép-Magyarország
Szebény	3202	Mohácsi	2	Baranya megye	4	Dél-Dunántúl
Szécsénke	4201	Balassagyarmati	12	Nógrád megye	5	Észak-Magyarország
Szécsény	4206	Szécsényi	12	Nógrád megye	5	Észak-Magyarország
Szécsényfelfalu	4206	Szécsényi	12	Nógrád megye	5	Észak-Magyarország
Szécsasziget	5002	Lenti	20	Zala megye	3	Nyugat-Dunántúl
Szederkény	3202	Mohácsi	2	Baranya megye	4	Dél-Dunántúl
Szedres	4704	Szekszárdi	17	Tolna megye	4	Dél-Dunántúl
Szeged	3606	Szegedi	6	Csongrád megye	7	Dél-Aiföld
Szegerdo	4406	Marcali	14	Somogy megye	4	Dél-Dunántúl
Szeghalom	3406	Szeghalmi	4	Békés megye	7	Dél-Aiföld
Szegi	3509	Szerencsi	5	Borsod-Abaúj-Zemplén megye	5	Észak-Magyarország
Szeglóng	3509	Szerencsi	5	Borsod-Abaúj-Zemplén megye	5	Észak-Magyarország

5. ábra

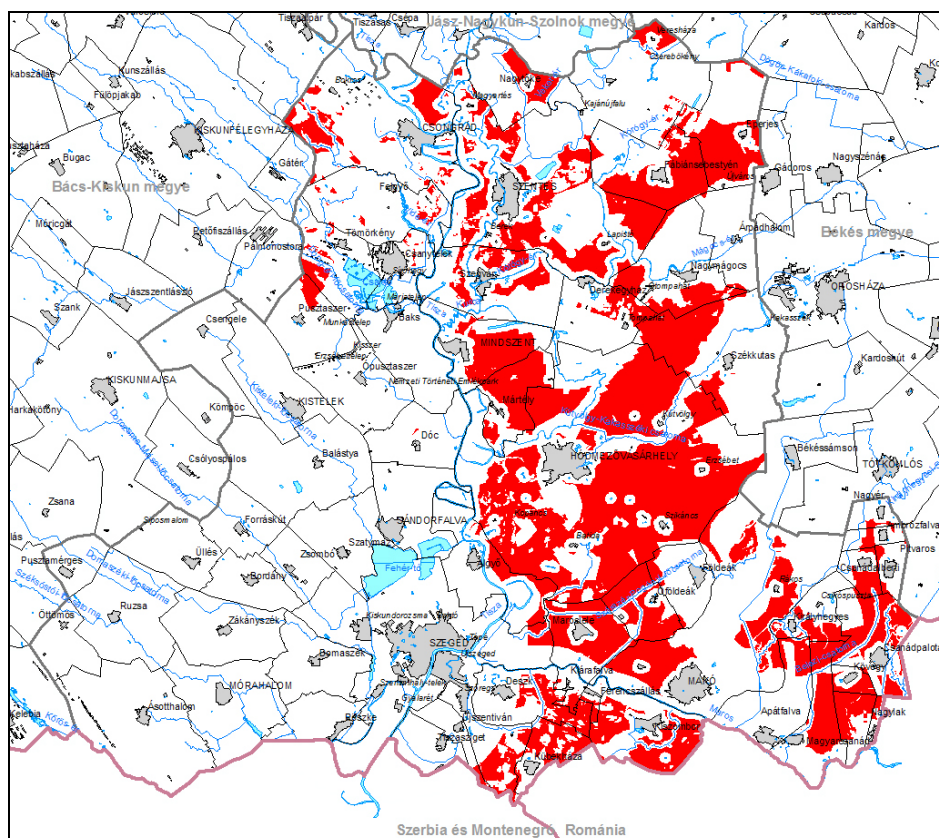
A táblák az objektumok egymáshoz való térbeli kapcsolatát is rögzítik (szomszédsági viszony, egymástól való távolság, stb.), ezáltal alkalmassá téve a térképet arra, hogy térbeli

elemzéseket, területi lehatárolásokat végezzünk (pl.: övezetek, pufferzónák készítése). A térinformatikai térkép további előnye, hogy a térképi információk megjelenítése az egyes rétegek egymásra vetítéséből adódik. A használat során bármely réteget be- ill. ki is lehet kapcsolni, attól függően, hogy milyen tartalmú és részletezettségű térképlapot kíván látni a felhasználó.

Példa: Térségi hulladéklerakó-hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetének térképén jól láthatók a vízfelületeket és a településeket körülvevő pufferzónák. Az övezettérkép készítése a megye teljes területéből indul ki, amelyből egymás után kivonásra kerülnek azon területek, amelyek esetében a jogszabály tiltja regionális hulladéklerakó hely kijelölését:

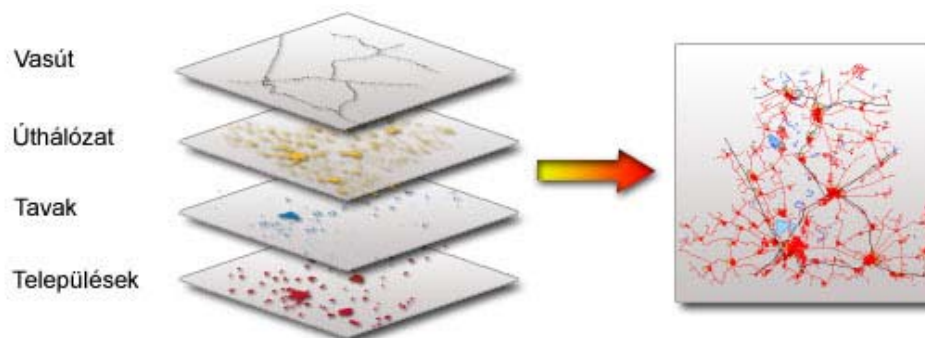
- a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek,
- a védett természeti területek és annak védőövezetei, a védelemre tervezett területek, illetve az ökológiai (zöld) folyosó területei,
- a természeti területek,
- az erdőterületek,
- a kiváló termőhelyi adottságú szántó-, szőlő- és gyümölcsös területek,
- a rendszeresen belvízjárta területek,
- az erózióknak kitett és csúszásveszélyes területek,
- a beépítésre szánt területként kezelt területek – a jelentős mértékű zavaró hatású iparterület és a hulladékkezelő, hulladéklerakó különleges terület kivételével –, továbbá azok határaitól számított 500 m-es körzet,
- a honvédelmi és katonai érdeket szolgáló területek és azok 500 m-es körzete,
- az állami repülések célját szolgáló és a közös felhasználású (katonai és polgári) repülőtér 13 km-es körzete,
- a hullámtér és a nyílt árter körzete.

6. ábra

Példa: a térinformatikai alapú térkép több réteg egymásra vetítéséből áll össze

7. ábra

A területi tervezés dokumentációiban a műleírásokhoz szorosan kapcsolódnak a térképi anyagok, a térinformatikai rendszerek pedig lehetővé teszik a leírások és a hozzá tartozó (tér)képi anyagok együttes megjelenítését, értékelését.

7. A rendszer szolgáltatásai

A területi információs rendszer alapvetően zárt rendszer, a benne található adatokhoz való hozzáférést jogszabály határozza meg. A rendszerben lévő adatok és térképek többféle adatgazdától származnak, akik eltérő felhasználási korlátot határoznak meg adataikra.

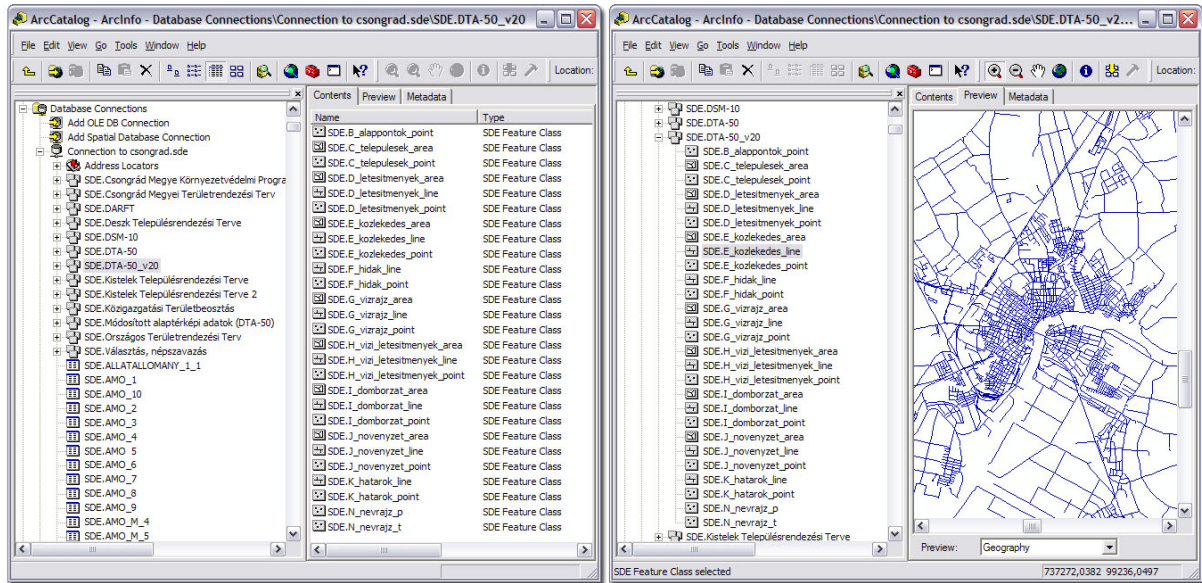
7.1. Intranetes (belső) szolgáltatások

A hivatal intranetes hálózatán a TeIR szerver és teljes adatbázisa elérhető a munkatársak számára ArcGIS szoftverekkel. Az adatbázis térképi rétegei (ún. feature) a központi geoadatbázisban könyvtárszerű struktúrákba (ún. feature dataset) vannak szervezve. Az egy feature datasetben levő rétegek között kapcsolatok definiálhatók, a rétegekre pedig topológia építhető. A felhasználók számára a keresést is megkönnyíti ez a struktúra, hiszen adott témához kapcsolódó fedvények egy helyen vannak.

Az adatok központi helyen történő tárolásával „házon belül” hordozhatóvá váltak a több rétegből álló, gondosan kialakított jelkulccsal ellátott projektfájlok (mxd kiterjesztésű állományok) és a rétegek alapmegjelenését definiáló (lyr kiterjesztésű) állományok, az adatállományok gépről-gépre történő másolatása nélkül.

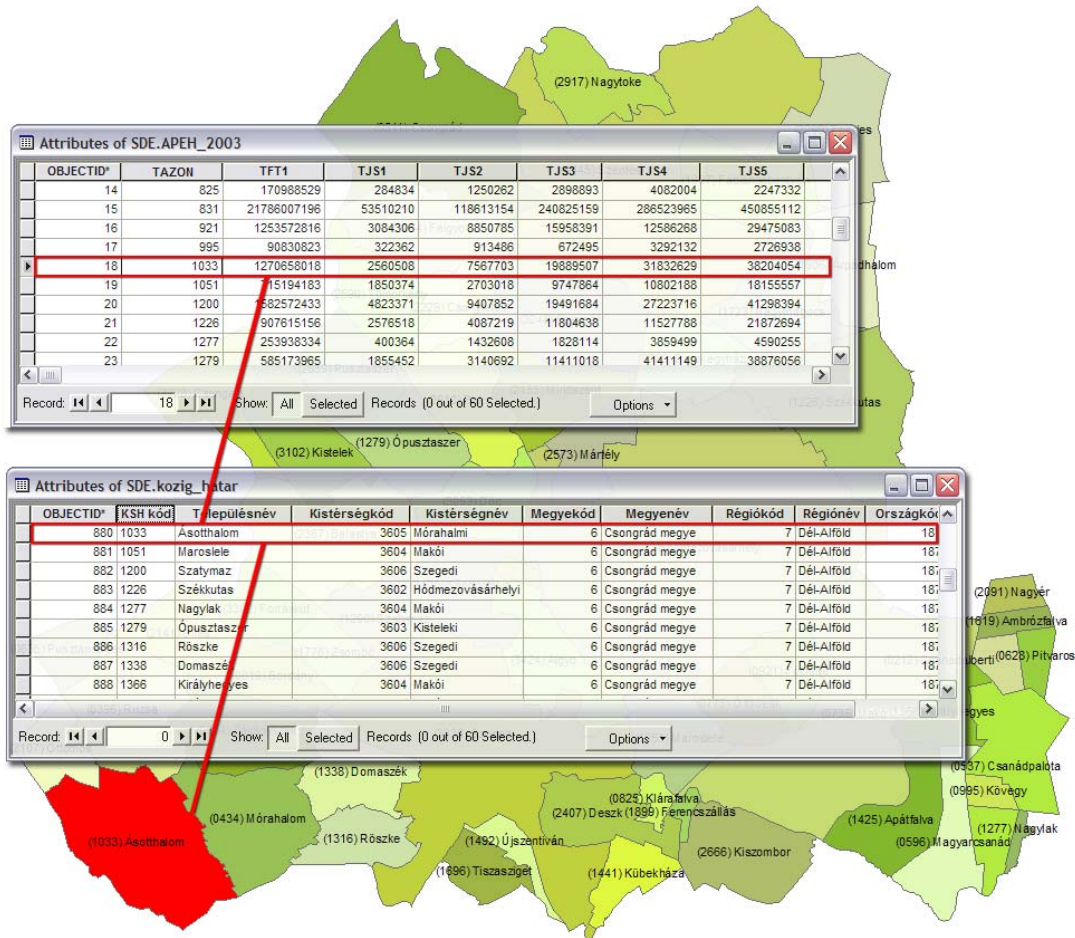
Az alábbi példán látható, hogy könyvtárakon kívül a központi adatbázis táblázatokat is tartalmaz. Ezek a földrajzi tér egy bizonyos pontjára, területére vonatkozó adatok, azonban táblázatos formában nehezen kezelhetők és elemezhetők. A térinformatikai rendszer alapfunkciója, hogy a nem térképes adattartalmat megfelelő kapcsolómezőkkel a térképhez tudjuk csatolni. A kapcsolómezők mind a térkép attribútum táblájában, mind a kapcsolandó táblázat egyik oszlopában szerepelnek. Az adatok vonatkoztatási területétől függően a kapcsolómező lehet a település-, a kistérség-, a megye-, vagy a régiókód.

Példa: csatlakozás ArcCatalog programmal a TeIR adatbázishoz

8. ábra

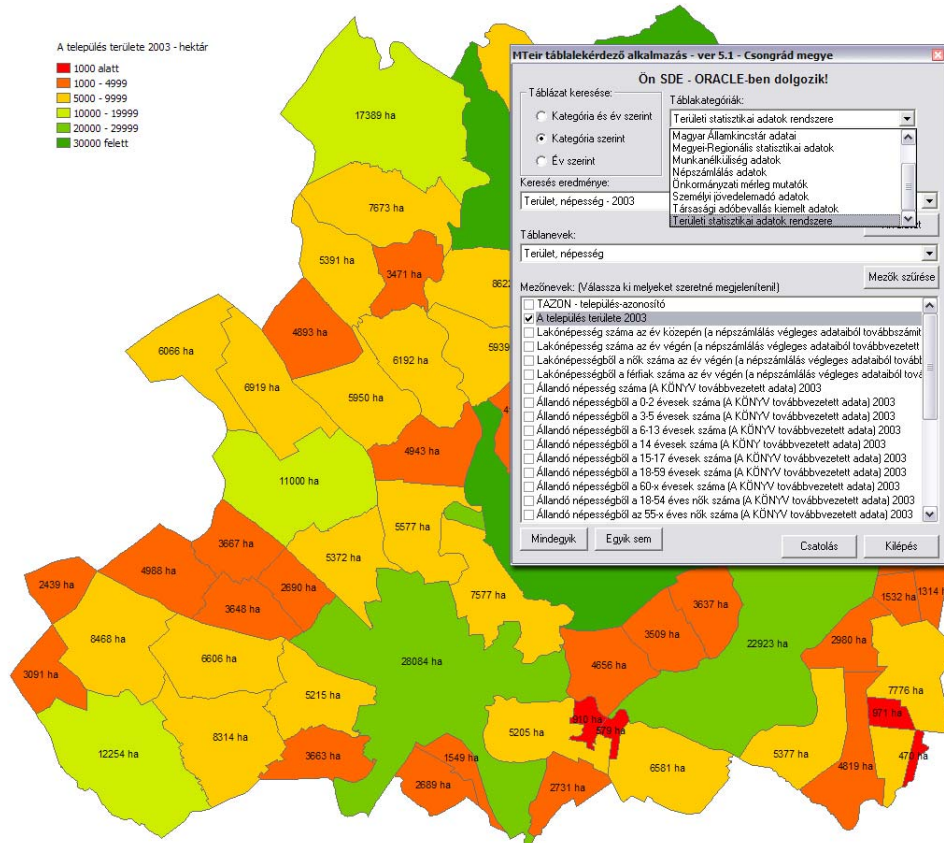
Példa: 2003. évi APEH adatok csatolása térképhez

9. ábra

Az adatok keresése és a csatolások megkönnyítése érdekében – a megyei igényeket figyelembe véve – az ESRI Magyarország Kft. 2004. évben kifejlesztette a **TeIR lekérdező modulját**. Az ArcGIS eszköztárába épülő modul segít év, vagy adatkategória alapján kiválasztani a térképen ábrázolni kívánt adatokat és automatikusan a közigazgatási határ attribútum táblájához kapcsolja azokat.

Példa: Települések területének csatolása a TSTAR adatbázisból a TeIR lekérdező moduljával

10. ábra

A hozzákapcsolt adatok alapján az ArcGIS eszközeivel (ábrázolási módok, osztályköz beállítások, színezések stb.) készíthetők el a végleges tematikus térképek, ezáltal szemléletesen ábrázolhatók az adatsorok.

Tematikus térképek ábrázolási lehetőségei az ArcGIS-ben

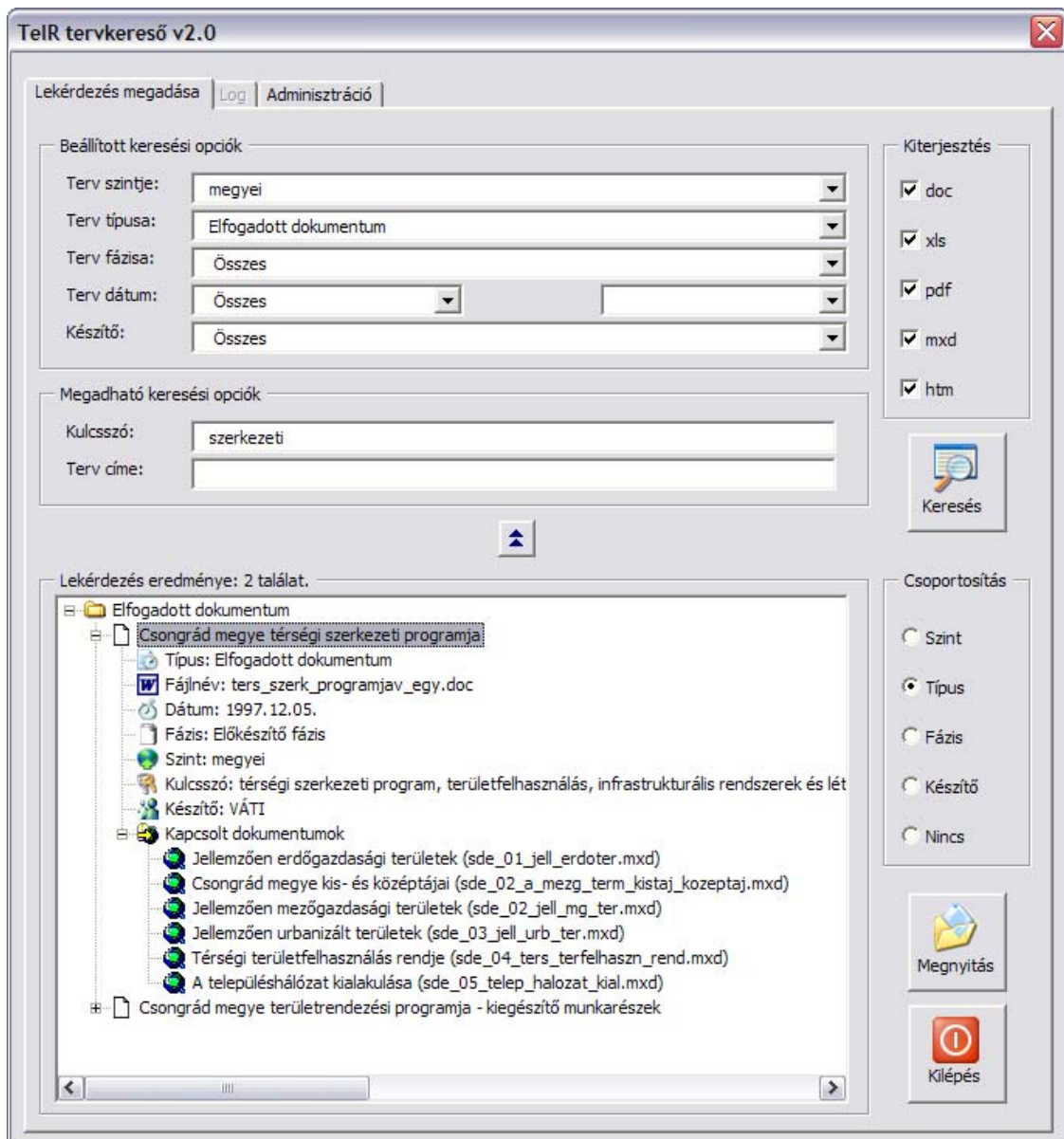
11. ábra

Szintén az ArcGIS eszköztárába épül a Csongrád megye területrendezési tervének anyagait rendszerező és az adattartalomban kereső alkalmazás a **TeIR tervkereső modul**. A megyei területrendezési terv készítése során számos különböző formátumú, egymással kapcsolatban álló dokumentum keletkezik. Az alkalmazás az adminisztrációs oldalon biztosítja a tervi anyagok központi adatbázisba töltését, hozzájuk meta adatok rögzítését (szint, típus, fázis, dátum, készítő, cím, kulcsszavak), az anyagok közti kapcsolatrendszer kialakítását (pl.:

térinformatikai mxd mellékletek szöveges dokumentumhoz kapcsolása). A lekérdezői oldalon a keresés a fenti meta mezők alapján történik, de természetesen listázható a megyei területrendezési terv összes tervi előzménye is. A lekérdezési eredménylista többféle csoportosítással jeleníthető meg, attól függően mi a lekérdezés célja. Az eredménylistából a keresett anyagok és a kapcsolódó dokumentumok, térképek egyszerűen megnyithatók.

Példa: A TeIR tervkereső lekérdező felülete

12. ábra

7.2. Nyilvános szolgáltatások

A TeIR nyilvános szolgáltatásait a Csongrád Megyei Önkormányzat honlapján (www.csongrad-megye.hu) tesszük közzé. A nyilvános szolgáltatások általában korlátozott felhasználást tesznek lehetővé, például a forrásadatok helyett a belőlük létrehozott elemzést szolgáltatjuk, vagy a térképek letöltése helyett képi formátumú böngészést teszünk lehetővé.

A TeIR **metaadat kereső** alkalmazás a TeIR adattartalmáról szolgáltat információt az érdeklődők számára. Ugyanakkor segítséget nyújt az adatszolgáltatás igénybevételére jogosultaknak az adattartalom megismeréséhez és a kérelem összeállításához is. Jelenleg fejlesztés és tesztelés alatt áll az új generációs metaadat keresőnk, amely sokkal gyorsabb elődjénél és a keresett adatok térképen való interaktív megjelenítését is lehetővé teszi. Másik szintén fejlesztés alatt álló alkalmazásunk, a TeIR **metaadat böngésző** azok számára nyújt segítséget akik nem egy konkrét adatra kíváncsiak, hanem az egész adatbázis tartalmát szeretnék tallózni.

Példa: Információ lekérés a jelenleg elérhető TeIR metaadat keresőből

TeIR metaadat kereső

Adatkategória:

Adatsor éve:

Adatgyűjtés éve:

Vonatkoztatási terület:

Keresendő szó a mezőnevekben:

Keresendő szó a táblák nevében:

Rendezés:

Sorok száma:

Keresési tanács: A karaktereknek értelmesnek kell lenniük, hogy megadja a szó a táblák nevében

1 és 14 közé eső találatok megjelenítve a keresés 14 találatából.

1 A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma 2003

Táblaleírás:	Egészségügy, szociális ellátás
Táblanév:	TSTAR_TAAJ_2003
Mezőnév:	TAAJ018
Adatsor éve:	2003
Adatgyűjtés éve:	2003
Kategória:	Területi statisztikai adatok rendszere
Dimenzió:	db
Adatgazda:	Központi Statisztikai Hivatal

13. ábra

A honlapunkon publikáljuk **Csongrád megye műemlékkereső** alkalmazását, amely lehetővé teszi Csongrád megye országosan védett műemlékeinek megismerését. Az adatbázisban jelenleg 235 műemlék adatai találhatóak meg, fotókkal és térképekkel illusztrálva. Az adatbázist évente frissítjük a Csongrád Megyei Önkormányzat és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Szegedi Regionális Iroda között létrejött együttműködési megállapodásnak megfelelően.

Címkereső

Közterület neve:

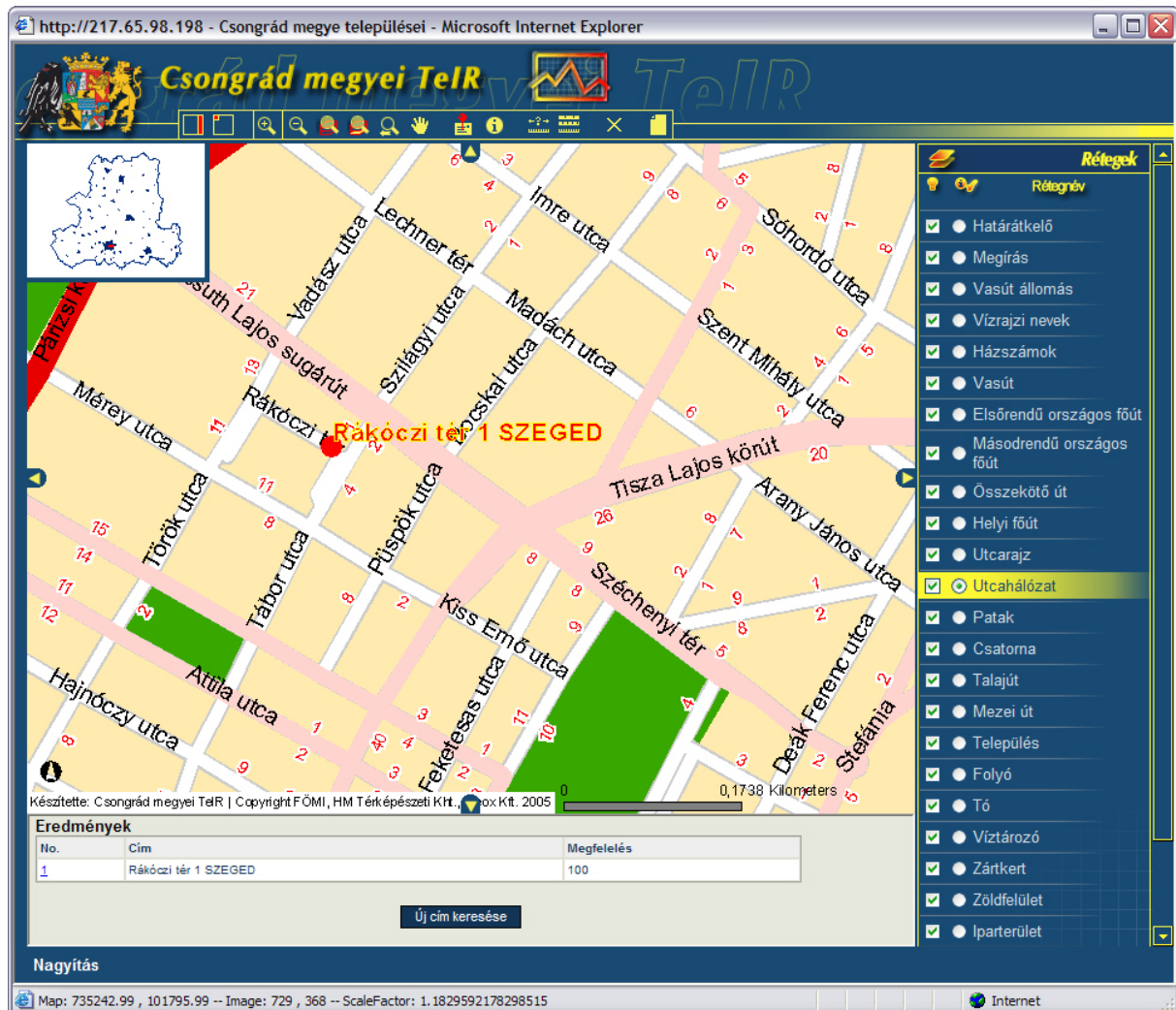
Házsám:

Település neve:

A TeIR térképállománya 2005. évben a DSM-10 elnevezésű digitális adatbázissal bővült, amely 1:10000 méretarányban tartalmazza Csongrád megye összes településének utca- házszámintű térképét. A térképen geokódolást végezhetünk, azaz a megadott szöveges címet (település, közterületnév, házszám) földrajzi koordinátákká alakíthatjuk. Ez rendkívül hasznos, amikor hosszabb címlistát akarunk térképi pont objektummá alakítani, de akkor is, ha azonnal szeretnénk megtalálni egy bizonyos címet a megyében. Ez utóbbi funkciót honlapunk jobb felső részébe

integráltuk: az oldalon „Címkereső” ablak segíti a címek bevitelét. A modul a megadott adatokat az ArcIMS térképböngésző alkalmazásnak továbbítja és találat esetén megjeleníti az eredményt.

Példa: Csongrád megye településeinek utca- házszámintű keresője

14. ábra

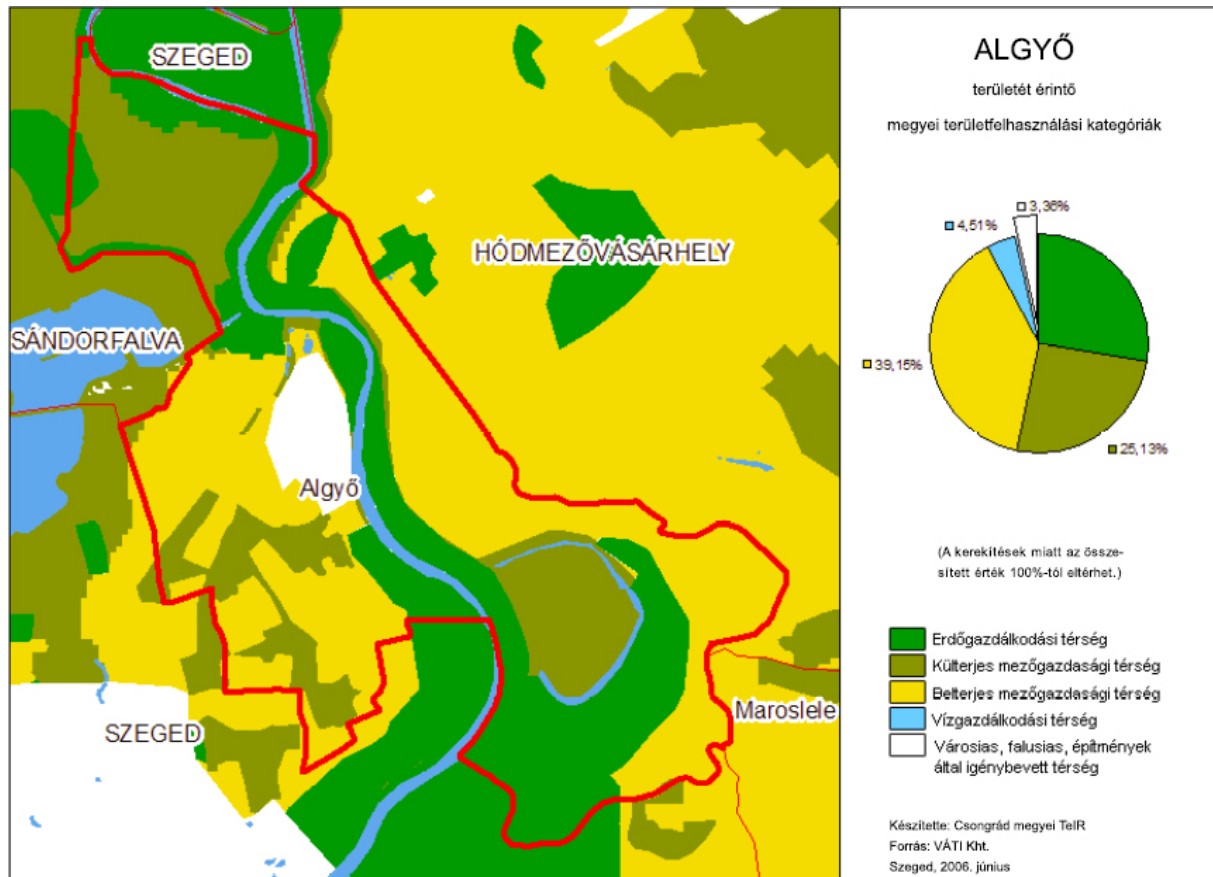
A Csongrád megyei területrendezési terv térinformatikai állományából kinyerhető információs elemek felhasználásával a **településrendezési tervek készítéséhez segédlet** készítettünk. Az anyag alapjául szolgáló térinformatikai állományok a VÁTI Kht.-tól származnak, melyeken az ArcGIS ArcInfo 9.1-es verziójú szoftverével számos módosítást végeztünk (topológia építés, közigazgatási határral metszetés, attribútum tábla tisztítás stb.).

Az átalakítás eredményeképpen elkészült – a megye rendezési tervében meghatározott – a megye településeit érintő területfelhasználási kategóriák százalékos arányát táblázatos formában és a települések területét térképeken megjelenítő dokumentum.

A feldolgozás után létrejött területi és vonalas térinformatikai adatokat a GIS, illetve CAD rendszerrel dolgozó településrendező egyszerűen beemelhetik településrendezési terveikhez. A letöltési listában szereplő shape (SHP) állományok ArcGIS és az ezzel kompatibilis

térinformatikai szoftvereket használók számára, a DXF és DWG állományok CAD rendszerekkel (pl.: AutoCAD) dolgozók számára nyújtanak segítséget.

Példa: Algyő területét érintő megyei területfelhasználási kategóriák és százalékos arányuk

15. ábra

A nyilvánosság számára a megyei honlapon **elérhetővé tesszük a területi tervezés dokumentumait** – a megyei területrendezési terv program és tervi fázisának anyagait, a megyei területfejlesztési koncepciót, területfejlesztési, környezetvédelmi stratégiai és operatív programokat – és mindazokat az elemzéseket, amelyek Csongrád megye társadalmi-gazdasági helyzetéről nyújtanak tájékoztatást.

A Csongrád megyei TeIR sajátossága a **feldolgozott adatok, elemzések közzététele**, amely segítséget nyújt a megye és kistérségei helyzetének megismeréséhez, feltárásához. Ilyen szolgáltatás az évente aktualizált Csongrád megye gazdasága bemutatóanyag, amelynek magyar és angol nyelvű változata is elérhető a honlapunkról.

Az ágazati információk begyűjtésének bevált módja a területfejlesztésben és területrendezésben érintett területi államigazgatási szervek és infrastruktúrát üzemeltető, szolgáltató szervezetek felkérése Közgyűlési tájékoztató készítésére. Ilyen módon kerültek értékes elemző, tájékoztató anyagok előterjesztés formájában a TeIR-be és a honlapunkon megtalálható **ágazati tájékoztató anyagokban kereső alkalmazás** által a nyilvánosság elé.

A **Területi információs füzetek** kiadványsorozat – amelynek 8. számát a kedves olvasó kezében tartja – 1999-ben indítottuk. Az elemzések közzétételénél a szemléltetésre

törekszünk, elsősorban a grafikus ábrázolásra – diagramok, tematikus térképek készítésére – helyezzük a hangsúlyt. A Füzeteket nyomtatott formában eljuttatjuk közel 200 helyre – a felelős minisztériumba, a megyei önkormányzati képviselőkhöz, a területfejlesztési szakbizottság tagjaihoz, a területfejlesztés intézményeihez (regionális fejlesztési tanácshoz, a megyei területfejlesztési tanácshoz, a kistérségi többcélú társulásokhoz), a területi intézmények vezetőihez, infrastruktúrát üzemeltető cégek vezetőihez, a gazdasági kamarákhoz, az egyetemi tanszékekre, civil szervezetekhez, sajtóhoz – és digitális formában közzé tesszük a honlapunkon.

Eddig összesen 7 számot jelentettünk meg, az alábbi címekkel:

1. Csongrád megye 1997;
2. Csongrád megye 1998;
3. Lépéshátrányban – a megyei ipar nehéz évtizede
A területfejlesztés kedvezményezett területei Csongrád megyében;
4. Csongrád megye a statisztikai adatok tükrében,
5. Tájékoztató Csongrád megye településeinek, kistérségeinek fejlettségi állapotáról, valamint a megye gazdaságáról,
6. A Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanács által nyújtott decentralizált támogatások elemzése (1996-2003),
7. Csongrád megye adatai területi összehasonlításban.

A kiadványok közül három, a 3. és az 5. szám a KSH megyei igazgatóságával, a 6. szám a Csongrád Megyei Területfejlesztési Tanács munkaszervezetével együttműködésben készült.

7.3. Adatszolgáltatás igénylés alapján

A területfejlesztéssel és területrendezéssel kapcsolatos információs rendszerről és a kötelező adatközlés rendjéről szóló 112/1997. (VI. 27.) Korm. rendelet 3.§ (3) és az 5.§ (4) bekezdései alapján a megyei TeIR térítésmentesen köteles adatot és információt szolgáltatni:

- az országos információs rendszernek,
- más megyei információs rendszereknek,
- a regionális fejlesztési tanácsoknak,
- a megyében működő vagy megyehatáron átnyúló területfejlesztési társulásoknak,
- a megye települési önkormányzatainak,
- védelmi bizottságoknak és
- a területfejlesztési és területrendezési terveket megbízás alapján készítőik részére.

Az országos rendszert működtető VÁTI Kht-val kötött együttműködési megállapodás figyelembevételével az OTeIR-ből átvett/letöltött adatok szolgáltatását főjegyzői utasításba foglalt adatszolgáltatási szabályzat határozza meg.

Az adatigénylőnek minden esetben a megyei főjegyzőhöz kell adatigénylési kérelmet benyújtania. A kérelemnek tartalmazni kell:

- az adatigénylő szervezet (személy) nevét, címét,
- a szervezet vezetőjének nevét
- az adatkérés, adatfelhasználás célját
- az adatátvételre kijelölt személy nevét, elérhetőségét (telefon, fax, e-mail)
- az igényelt (optimális esetben a TeIR metaadat bázisából kiválasztott) adatok felsorolását,
- az igényelt adatok vonatkoztatási évét (mely évekre),
- az igényelt adatok vonatkoztatási területét (település(ek), kistérség, megye megnevezése)

Igényelt adatok felsorolásához segítséget nyújt a már korábbi fejezetekben is említett tájékoztató és metaadat kereső a megyei önkormányzat honlapján, valamint a Csongrád Megyei Önkormányzat hivatalos lapjában félévente megjelenő tájékoztató a TeIR adattartalmáról.

Amennyiben az igényelt adatok nincsenek a TeIR adatbázisában, akkor segítséget nyújtunk az adatok felkutatásához. Kiderítjük, hogy elérhető-e és hol az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program keretében.

A TeIR-ből átvett adatok felhasználását korlátozta a jogalkotó a térítésmentes jogosultság és az eredeti adatgazda az adatok felhasználhatósága tekintetében. A VÁTI Kht. tájékoztatója alapján azok részére, akik nem jogosultak térítésmentesen az adatszolgáltatás igénybevételére térítéses adatszolgáltatás a Központi Statisztikai Hivataltól származó adatok esetében csak a Központi Statisztikai Hivatal Szegedi Igazgatóságával, más esetben az eredeti adatgazdával való egyeztetést követően teljesíthető. Térítéses adatszolgáltatásra még nem került sor a megyei TeIR eddigi működése alatt.

Az adatszolgáltatás során az adatátvevő kötelezettséget vállal, hogy az adatokat csak a megjelölt célra használja fel és azt harmadik fél részére, tovább nem szolgáltatja. Azokon a dokumentumokon, amelyekhez felhasználta a TeIR-ből származó adatokat, információkat feltüntetni az adat forrását, eredetét és az adatszolgáltatót. Az adatátvevő teljes polgárjogi felelősséggel tartozik a fentiek be nem tartásából eredő, az adatgazdát, illetőleg az adatátadót ért kárért.

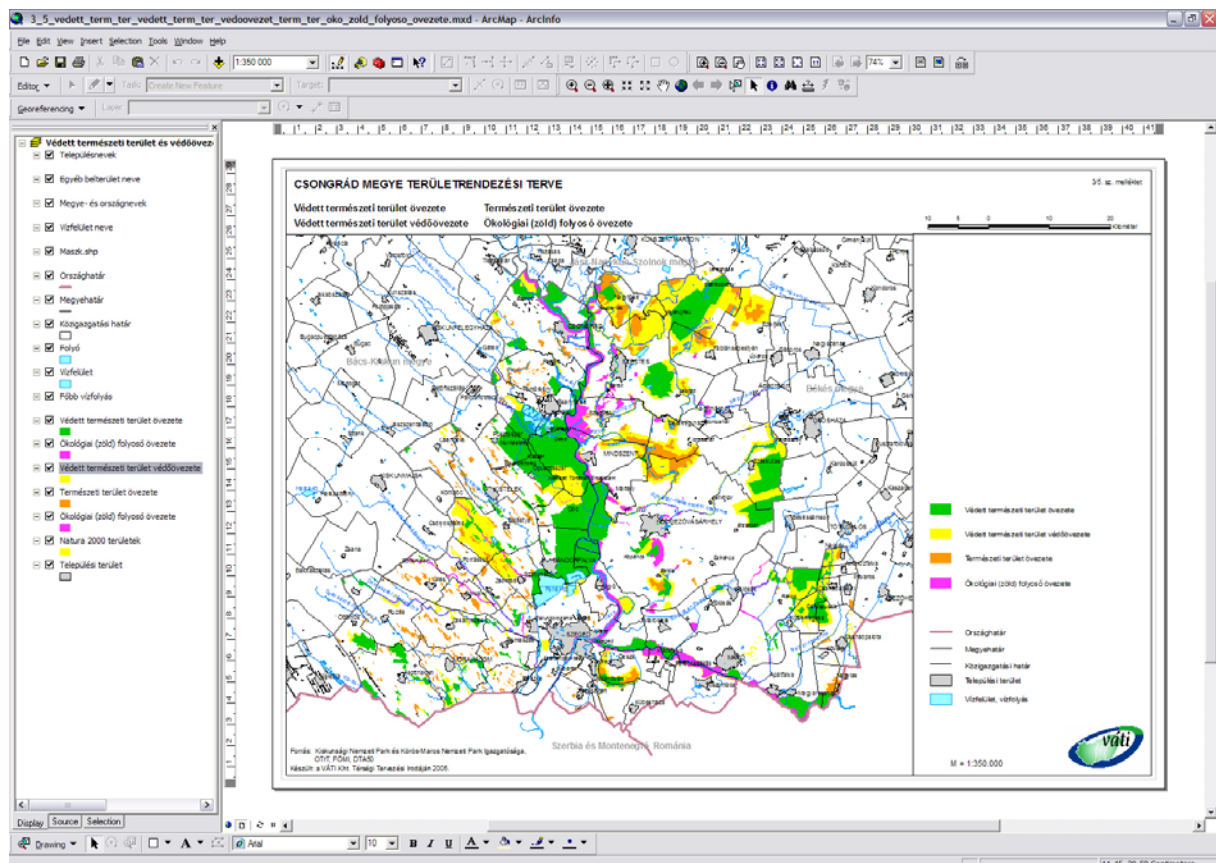
8. A térinformatikai alapú megyei területrendezési terv

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló törvény alapján a megyei önkormányzat feladata a megyei területrendezési terv készítése. A megyei területrendezési terv, a megye nagytávlatú műszaki-fizikai szerkezetét meghatározó és befolyásoló tervdokumentum, amely biztosítja a területi adottságok és erőforrások hosszú távú hasznosítását és védelmét, az ökológiai elvek érvényesítését, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt elhelyezését és a területfelhasználás rendszerét, optimális hosszú távú területi szerkezetét. A terv tartalmi elemei mind-mind térbeli referenciával rendelkeznek, ebből következik, hogy a megyei területrendezési terv kidolgozását, kezelését, felülvizsgálatát térinformatikai rendszerrel lehet leghatékonyabban megoldani.

A területfejlesztési koncepciók, programok és a területrendezési tervek tartalmi követelményeiről szóló 18/1998. (VI. 25.) KTM rendelet kimondja, hogy a területfejlesztési koncepciókat és a területrendezési terveket a területi információs rendszerbe történő illeszthetőség követelményeinek figyelembevételével kell kidolgozni. Ennek érdekében:

- a területfejlesztési koncepciók területi egységhez köthető javaslatait települési KSH-azonosítókkal nyilvántartható módon kell dokumentálni;
- a területrendezési tervek elfogadásra kerülő rajzi munkarészeit az 1:50 000-es alaptérképi tartalmat hordozó digitális topográfiai alaptérképen (DTA) kell kidolgozni;
- a területrendezési terveket térinformatikai rendszerben kell kidolgozni.

Példa: Csongrád megyei területrendezési terve térinformatikai rendszerben

16. ábra

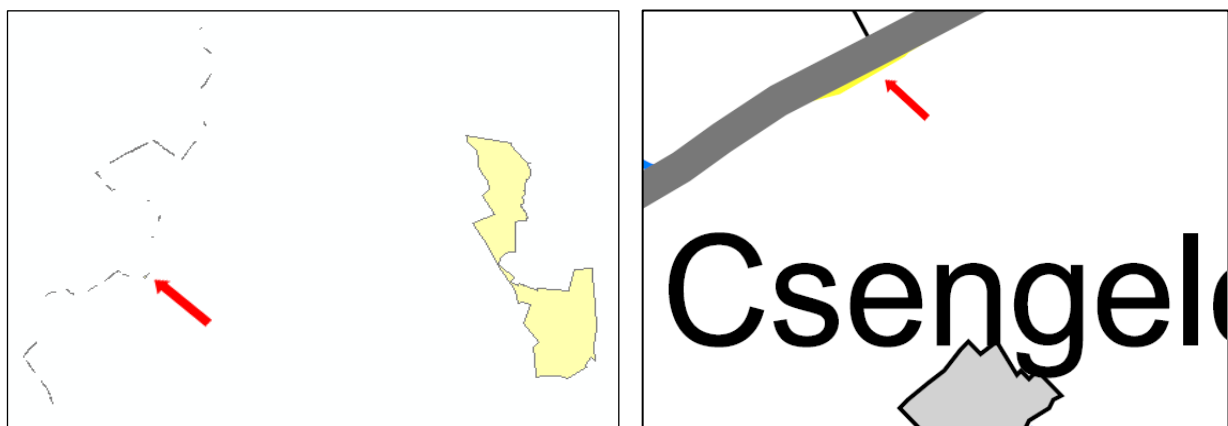
A megyei területrendezési terv térinformatikai rendszerben történő kidolgozását, tehát garantálja a jogszabály. Sajnálatos módon azt azonban nem, hogy térinformatikai szemlélettel történjen a tervek térképi mellékleteinek kidolgozása. Ez pedig döntő különbség! A térinformatikai szemlélettel készített térképi állományoktól elvárható, hogy alapot jelentsenek a jogszabályok kialakításához, azaz a térinformatikai műveletekkel kapott eredmény alapján szülessen meg a jogszabály, ne pedig a jogszabályhoz készüljön a térkép. Ha mégis ez utóbbi történik, legalább azt biztosítani kell, hogy a térkép és a jogszabály tartalma ne térjen el egymástól. Amennyiben a térinformatikai szemlélettel készített területrendezési tervek térképi mellékleteinek tartalma megegyezik a jogszabály szövegében megfogalmazottakkal (tehát a kiindulási adatok helyesek) nagy lépést tettünk afelé, hogy az állományból készülő további elemzések is helyes eredményt adjanak. Ha ez nem teljesül a térkép gyakorlatilag haszontalan, hiszen helytelen adatok, helytelen következtetések származhatnak belőle.

A területrendezési terv egyes munkarészeinek térképi mellékleteit a tervező szolgáltatja a megyei TeIR számára. A térképek a szöveges rész mellékleteként először pdf formátumban kerülnek hozzánk. Ezek az állományok rendkívül hasznosak hiszen viszonylag kis méretűek, könnyen kezelhetők, egyszerűen publikálhatók, de a térinformatikai állományokhoz képest szűkített információtartalommal bírnak.

A tervkidolgozás egyes szakaszainak végén a tervező a terv térképi mellékleteit térinformatikai állományként is átadja, azonban ezek rendszerbe illesztése még a kompatibilis rendszerek ellenére sem egyszerű. Sok esetben sajnos nem felelnek meg a térinformatikai szemléletű tervkidolgozásnak.

A probléma szemléltetésére lássunk egy példát! Csongrád megye területrendezési tervének térképi mellékletei között szerepel a kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezete. A fedvényen – a megye nyugati oldalán – pár méter széles poligon „törmelékek” láthatók, ami nyilvánvalóan pontatlan lemetszés, vagy egymással nem tökéletesen érintkező poligonok vágása folytán következett be. Rajzként tekintve a térképre nincs is semmi baj ezzel, hiszen az ebből előállított pdf fájlban már csak erős nagyításnál vehető észre a probléma. Ezen túlmenően a projektbe összeállított rétegek úgy épülnek egymásra, hogy a közigazgatási határok szinte teljesen letakarják ezt a területet.

Példa: Térinformatikai szemléletben gondot okozó poligon törmelék a megye nyugati határán

17. ábra

Térinformatikai szempontból más a helyzet. A réteg attribútum táblája szerint a több darabból álló poligon a Tiszai homokhátság mintegy 145,37 hektáros darabját jelöli. Problémát jelent az, hogy a térinformatikai állomány egy egyszerű térbeli lekérdezéssel (Mely településeket érinti ez az övezet?) ellentmondásba kerül a jogszabályban állítottakkal. A jogszabály szerint ugyanis a kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezet 13 települést érint a megyében, térinformatikai lekérdezéssel viszont 25-öt.

A területrendezési terv a megye közgyűlése által elfogadott jogszabály, a leírt, nyomtatott állományban minden részletnek jelentősége van. A hibát tartalmazó jogszabály is érvényes, a hozzá tartozó térképi mellékletek javítása – még ha nyilvánvaló hibát is tartalmaz – körülményes feladat. A fenti pontatlanságból eredő hibák ránézésre nyilvánvalók, a hibás adatok törlése a rendszer számára nem jelent nehézséget, de más esetekben szinte lehetetlen eldönteni mi a hibás és mi az ami tényleg érdemi információt hordoz.

A rendszerbe illesztésnél ezekre a kérdésekre tekintettel kell lenni, de törekedni kell arra is, hogy a térinformatikai állományokat ne a képi, nyomdai megjelenítés szintjére degradáljuk, hiszen ennél sokkal többre képesek.

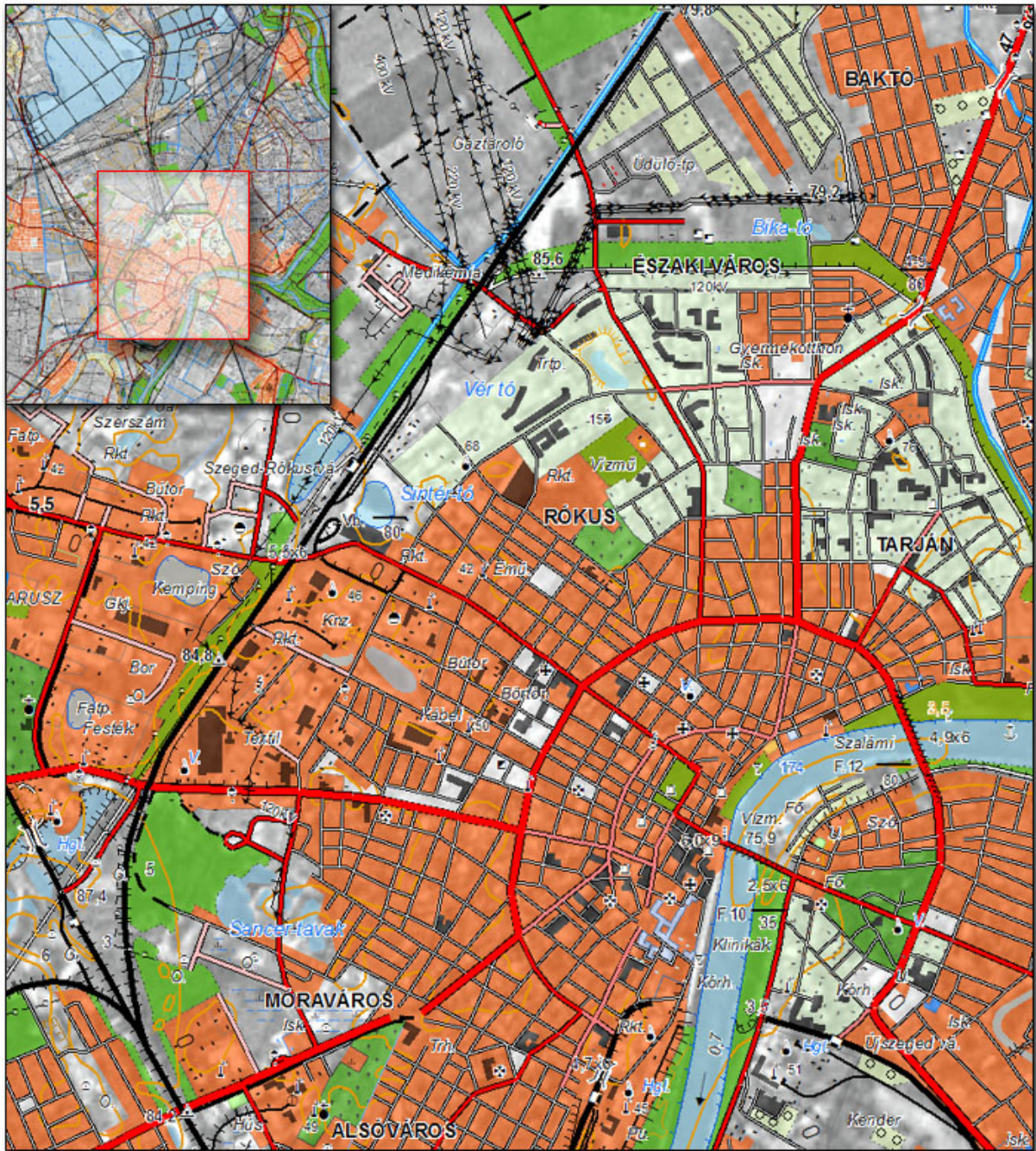
A tervezés folyamatában, de az elkészült térképi mellékletek használatakor is szükség van a mögöttes térképi tartalomra. A területrendezési tervek – jogszabály által meghatározott – térképi alapja Magyarország 1:50 000 méretarányú digitális topográfiai térképe (DTA-50), amelynek Csongrád megyei szelvényei rendelkezésünkre állnak. Az első verzió kidolgozottságával hasonló problémák voltak, mint a tervi állományokkal: elsősorban a nyomdai reprodukció érdekében készítették el a térkép digitális változatát. Sajnos még az alaptérkép második változata (DTA-50 v2.0) is hasonló szemléletben készült, habár rendszerbe illesztve „képileg” csaknem teljességgel visszaadható a papíralapú térkép kinézete. Az új verzió további előnye, hogy licenszelése többfelhasználós elérést is biztosít, így akár internetes publikálására is van lehetőség. Az elkövetkező DTA-50 verziókban már valóban térinformatikai szemlélet érvényesül majd, ezáltal a térképmű még alkalmasabbá válik GIS alkalmazásokban való felhasználásra.

Az alaptérképet a Földmérési- és Távérzékelési Intézettől (FÖMI) származó közigazgatás határos térképi fedvénnyel kiegészítve a tervi anyagok még szemléletesebben jeleníthetők meg. Mivel a réteg attribútum táblája KSH települési azonosítókat tartalmaz, további településhez köthető információk csatolására ad lehetőséget.

A megyei TeIR feladata, hogy a Közgyűlés által elfogadott megyei területrendezési tervből a megyei főépítéssel együttműködve információt szolgáltasson a településrendezési tervek készítéséhez, és támogassa a tervek összehangolását. Ehhez a feladathoz rendelkezésre állnak a technikai eszközök és a szükséges szaktudás.

Példa: Szeged városa a DTA-50 v2.0 TeIR alaptérképen

18. ábra

9. A területi és a településrendezési tervek összehangolási feladatainak támogatása

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény alapján a megyei önkormányzat gondoskodik a településrendezési terveknek a megyei területrendezési tervekkel való összehangjáról és a területrendezési tervek város környéki összehangolásáról, amelynek érdekében együttműködik a települési önkormányzatokkal.

Az előző fejezetekben ismertetett megyei TeIR technológia és az eddigi gyakorlat alapján elmondhatjuk, hogy a rendszer alkalmas különböző szintű tervek kezelésére, összehasonlítására. Képes az eltérő méretarányú térképen kidolgozott országos, megyei és települési rendezési tervek léptékváltásból adódó hibáinak kiszűrésére és az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényben meghatározott normatív határértékeknek megfelelés vizsgálatára. Támogatást nyújt a tervek digitális tervlapjain a műszaki infrastruktúra hálózatok nyomvonalának tervezési területre vetített hosszának, térségi övezetek lehatárolási területe változásának egzakt méréséhez, értékeléséhez.

A TeIR a tervek készítéséhez, az egyeztetési eljárások támogatásához, a terv felülvizsgálatához, a területrendezési hatósági eljárások szakértői tevékenységéhez is segítséget tud nyújtani.

Az összehangolási feladathoz tartozik az is, ha egy település rendezési tervének készítése során a megyei rendezési terv tervlapjaiból kivágotat igényel a TeIR-ből, nyomtatott vagy digitális formában. Ezt a funkciót eszközparkunk segíti, hiszen a tervlapokat A0-s méretig színes nyomtatással tudjuk reprodukálni HP DesignJet 500-as plotterünk segítségével.

A 6. fejezetben utaltunk a területi tervezés és a térinformatika kapcsolatára, most tekintsük át milyenek a településrendezési tervek digitális kidolgozásának, használatának feltételei, hiszen a másik oldalról ez határozza meg az összehangolási folyamat módszerét.

9.1. Településszerkezeti tervek digitális feldolgozásának feltételei

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény és annak végrehajtási rendelete az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20) Korm. rendelet sem írja elő a településrendezési tervek digitális kidolgozását. A településrendezésen belül a településszerkezeti terv az, amely meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését. A településszerkezeti terv kidolgozásánál, módosításánál figyelembe kell venni az országos, a térségi, a szomszédos vagy más módon érintett többi település érdekeit, rendezési terveit a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. Ezt a komplex tevékenységet leginkább egy térinformatikai rendszer képes támogatni.

A településrendezési tervek kidolgozása állami alapadatokat tartalmazó kataszteri térképeken alapul. Ezen kataszteri térképeket a települési önkormányzatoknak kell megvásárolniuk településrendezési célra, vagy a településrendezési tervet készítő tervezőt bízzák meg a kataszteri térkép beszerzésével.

A tervezési munkákat sok esetben már digitális formában, tervező (ún. CAD) rendszerekben végzik. A munka folyamatának első mozzanataként a tervi alapot kell létrehozni, vagyis az alaptérképet be kell emelni a CAD rendszerbe. Ez – amennyiben az alaptérképre vonatkozó jogok megengedik – jelenthet egyszerű szkennelést, de aprólékos digitalizálást is. A terv – kidolgozása során – a kataszteri térképpel olyan szoros kapcsolatba kerül, hogy attól elválasztva szinte értelmetlennek válik. A CAD rendszerekben kialakuló területrendezési tervek „intelligens” térképpé válnak, azonban térinformatikai felhasználásukra csak jelentős anyagi kiadások árán van lehetőség. Az alaptérképre ugyanis vonatkoznak a földmérési és térképészeti tevékenységről szóló 1996. évi LXXVI. törvény 10. § (5) bekezdésében és a 63/1999. (VII. 21.) FVM-HM-PM együttes rendelet 15. § (1) és (4) bekezdéseiben foglaltak. A rendelet szerint 2004. november 23-a után a nagyméretarányú térképi állami alapadatok felhasználásával előállított és működtetett nyilvántartási és térinformatikai rendszerek (önkormányzati, központi közmű, szakági közmű és bármely egyéb térképi alapú nyilvántartás) tulajdonosai a nyilvántartási és térinformatikai rendszerek állami alapadat tartalmáért – minden év június 30-áig – meghatározott díjat fizetnek az illetékes megyei földhivatalnak, illetve a Földmérési és Távérzékelési Intézetnek (FÖMI). A rendelet szabályozza a térképfrissítések díjait is.

A fentiek értelmében az évente kifizetendő térképlcencért a település egy fokozatosan elavuló kataszteri térképet kap és csak további frissítési díj fejében juthat a változásvezetett térképhez.

A jelenleg érvényben lévő jogszabályok alapvetően jó célt szolgálnak: biztosítják azt, hogy csak megfelelően ellenőrzött adatokon lehessen kiépíteni térinformációs rendszereket. Azonban sajnos a források hiánya miatt az elkészült terv egy - a térinformatikai állományokhoz képest „buta” - képi, jobb esetben vektoros formában pdf fájlként végzi, ezáltal elvész a tervekben feldolgozott információtartalom nagy része.

Manapság még a papíralapú alaptérképet tekinthetjük a tervezés kiindulási pontjának, de a Nemzeti Kataszteri Program (NKP) átalakulást hozhat ezen a téren. Az 1996-ban megkezdett NKP célul tűzte ki a papíralapú kataszteri térképek digitalissá alakítását, azonban mivel a folyamat lassan haladt a Kormány 2003-ban úgy döntött, hogy banki hitelfelvétellel gyorsítja meg az I. ütem 2004-2007. közötti végrehajtását. A programmal összefüggő tevékenységek szervezésére és lebonyolítására alapította a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium az NKP Kht.-t.

A program eredményeként az ország teljes külterületéről – a volt zártkertek nélkül – elkészült a digitális földmérési alaptérkép (un. KÜVET) és annak állami átvétele is megtörtént. A belterületi és különleges külterületi ingatlan-nyilvántartási térképek (BEVET) 2007. évben elkészülnek Csongrád megyére, az alábbi ütemezés szerint:

Ütem	Véghatáridő
Csongrádi Körzeti Földhivatal illetékességi területe	2007.02.01
Szentesi Körzeti Földhivatal illetékességi területe	2006.11.01
Hódmezővásárhelyi Körzeti Földhivatal illetékességi területe	2007.02.01

Makói Körzeti Földhivatal illetékességi területe I. üteme	2007.05.01
Makói Körzeti Földhivatal illetékességi területe II. üteme	2007.08.01
Szegedi Körzeti Földhivatal illetékességi területe I. üteme	2007.08.01
Szegedi Körzeti Földhivatal illetékességi területe II. üteme	2007.11.01

Forrás: NKP Kht.

A digitális formában kezelt térképeken a változásvezetés is megoldott lesz, hiszen a Nemzeti Kataszteri Program keretében elkészült digitális térképek vezetéséért a területileg illetékes körzeti földhivatalok a felelősek.

Ahhoz, hogy a Nemzeti Kataszteri Program keretében létrehozott digitális kataszteri térkép a településrendezési tervezés térinformatikai alapja lehessen a települések részéről adatfelhasználási szerződés megkötése szükséges az NKP Kht.-val, illetőleg az illetékes földhivatallal. Mivel a Nemzeti Kataszteri Program I. üteme 2007. december 31-ig az ország teljes területére elkészül, ezután a tervezési munka első fázisa leegyszerűsödhet egy konvertálási műveletre, ami a DAT alaptérkép CAD rendszerbe konvertálását fogja jelenteni. Sajnos igen jelentős formátumbeli különbség van a két állománytípus között, bár a konvertálásra már sok – természetesen nem ingyenes – fejlesztett alkalmazás létezik (DAT konverterek).

Annak érdekében, hogy bemutassuk a településrendezési tervek térinformatikai feldolgozásának lehetőségeit és előnyeit a megyei TeIR működtetése keretében elvégeztük Kistelek város településszerkezeti tervének térinformatikai feldolgozását és a rendszerbe integrálását. Az elkészült anyagot elérhetővé tettük az Interneten és CD-n is átadtuk Kistelek város önkormányzatának.

A tervezési elemek beépültek a rendszerbe, de a térképi alapot – Kistelek kataszteri térképét – Kistelek város önkormányzata, és a megyei önkormányzat is csak akkor használhatná, ha a fenti jogszabályok figyelembevételével a jogosultságok és a feltételek rendezettek, azaz a földhivatal számára a térkép licenzdíját meg kellene fizetni.

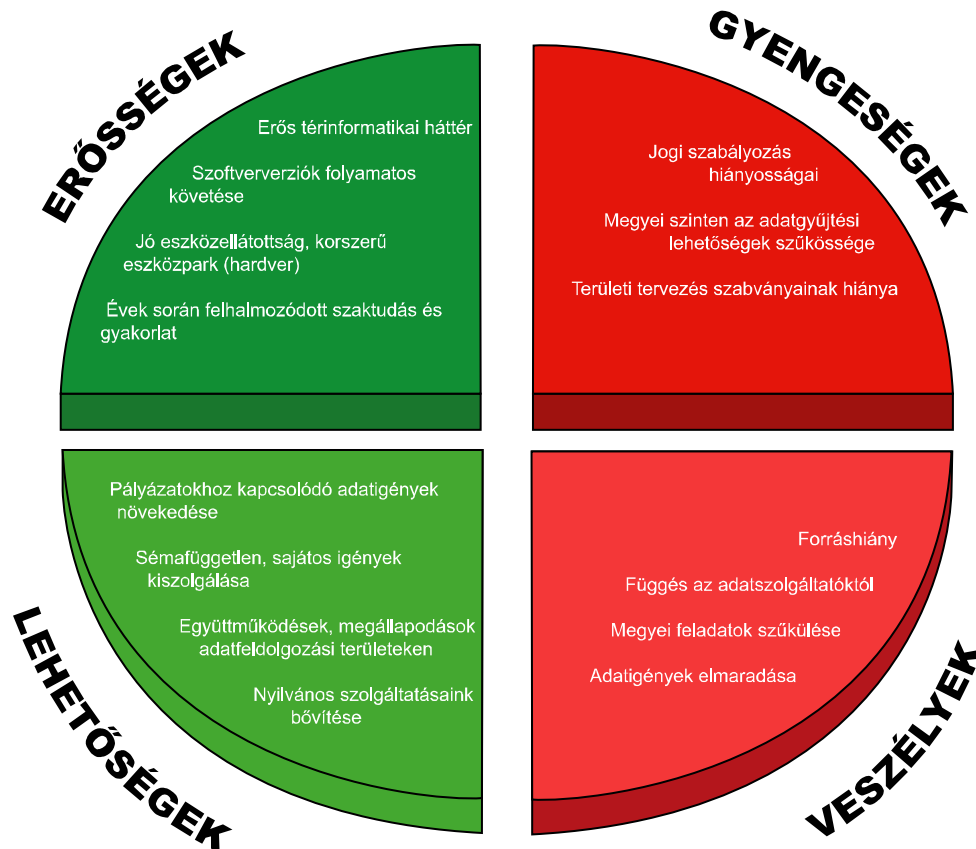
A probléma feloldásaként lehetőségünk van a megyei TeIR-ben Kistelek településszerkezeti terve internetes megjelenítéséhez kataszteri térkép helyett a DSM 2004 1:10 000 méretarányú digitális úthálózat és sarokponti házszámok adatbázist csatolására. Ez a térkép a település belterületén a célnak megfelelő számú tájékoztató pontot tartalmaz, és rendelkezünk az internetes közzététel jogosítványával is, azonban szerkezeti terv korrekt értékeléséhez külterületen már nem elég a mögöttes adattartalom.

A fejlesztés – bár csak félig mondható sikeresnek – lehetővé tette számunkra, hogy megismerjük a településrendezés területén generálódó települési igényeket, a települési- (CAD szemlélet) és a megyei (GIS szemlélet) rendezési térképek közötti konverzió buktatóit, a feldolgozáshoz szükséges humán- és anyagi vonzatokat, illetve hogy tapasztalatokat szerezzünk a megyei területrendezési terv és a településrendezési tervek összehangolási folyamatában.

Összefoglalás

A TeIR megyei szintjének feladata a központi támogatással létrehozott kapacitás kihasználása a térségi területfejlesztésben és területrendezésben érdekelt szereplők kiszolgálása. A rendszer működtetését meghatározó pozitív és negatív tényezőket az alábbi ábra jól szemlélteti:

19. ábra

A fentiek közül elsősorban a rendszer erősségeit tárgyaltuk az előző fejezetekben. Kitértünk mind a hardver-, szoftver-, humán erőforrásokra. Ezek alapján elmondható, hogy a Csongrád megyében működő területi információs rendszer alkalmas a területfejlesztési és területrendezési döntések előkészítéséhez, a koncepció-alkotáshoz, tervezéshez, programozáshoz, pályázati dokumentumok összeállításához és ezek hatásvizsgálatainak készítéséhez szükséges adatok, információk kezelésére, igényekhez igazodó feldolgozására és szolgáltatására.

A rendszer adattartalmának bemutatásából kiderült a rendszer azon gyengesége, hogy – a jogi szabályozásból is adódóan – megyei szinten szűkösek az adatgyűjtési lehetőségek. Ennek oka, hogy az ágazati információs rendszerek általában központi – szaktárcák szerint – szervezettek, az adatok hitelessé csak az ágazati irányítás által meghatározott legfelsőbb szinten válnak, területi szinten legtöbb esetben csak tájékoztató jellegűek. Ezért a megyei TeIR jelentős részben az országos adatbázisból „táplálkozik”, ezáltal megfelel az egységes rendszerkialakítási célkitűzésnek és annak a követelménynek is, hogy a rendszer hiteles adatokat szolgáltatson.

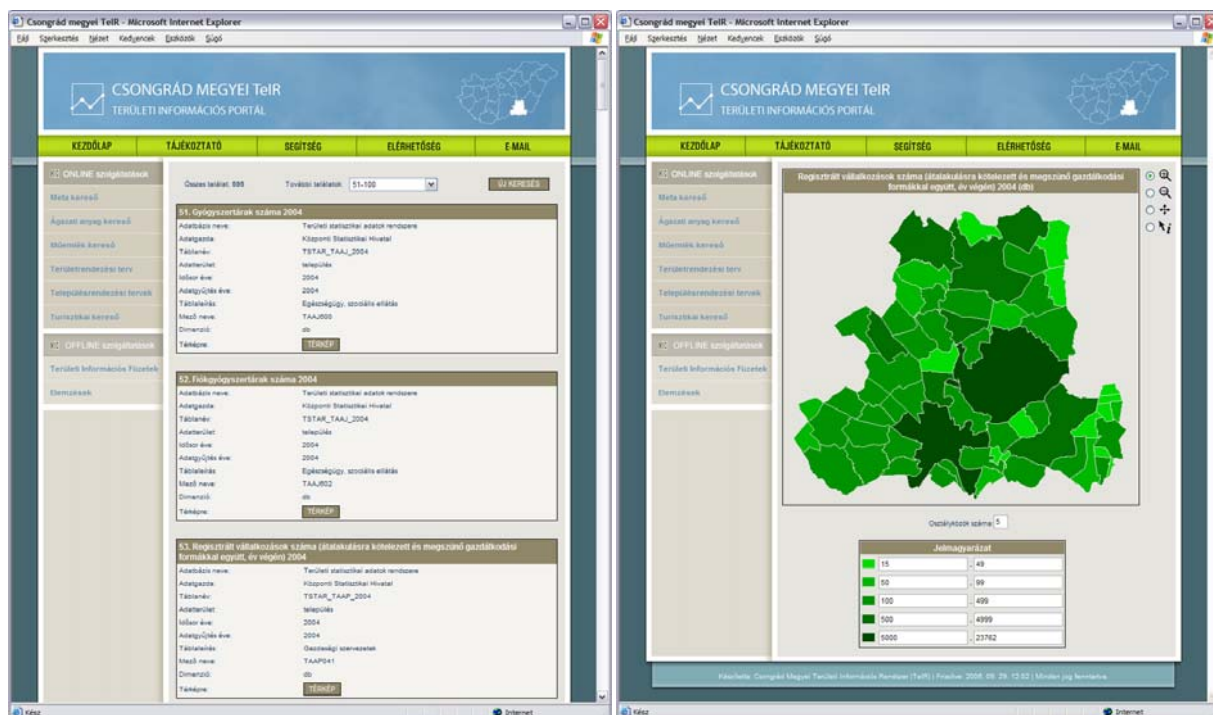
A rendszer működtetését veszélyeztető tényezők közül a megyei feladatok szűkítésével összefüggésben jelentkező forráshiány változtatásokat, olcsóbb megoldásokat kényszeríthet ki. A költségtakarékosságot figyelembe véve már most nyílt forráskódú, ingyenes programok épülnek a megyei rendszerbe. Alkalmazásfejlesztéseinket üzemeltetési tapasztalataink alapján „házon belül” végezzük. Publikációs szolgáltatási lehetőségeink fejlesztése az olcsóbb webalapú információközlés irányába halad. Mindezen fejlesztések a meglévő, jelenleg korszerű térinformatikai szoftvertámogatottság mellett működnek, amire az elmúlt években a megyei önkormányzat költségvetésében biztosította a szoftverkövetés lehetőségét. A forráshiány folytán jelentkező szoftverkövetés elhagyása hosszú távon vezethet problémához.

Elmondhatjuk, hogy az utóbbi években folyamatosan bővült a Csongrád megyei TeIR adatszolgáltatása iránti igény. Ez egyrészt a megyei önkormányzati feladatok ellátásához kapcsolódott. A területfejlesztési és területrendezési feladatok mellett az ágazati feladatok ellátásához is nélkülözhetlenné váltak idősoros és különböző területi szintre aggregált adatok, mint pl. önkormányzati intézményfenntartás felülvizsgálata, a szociális szolgáltatástervezési koncepció, idegenforgalmi koncepció, közoktatás fejlesztési terv készítése. Másrészt a kistérségek részéről nőtt meg az igény az utóbbi két évben – mindamelllett, hogy az országos szint szolgáltatásai is ez irányban bővültek – helyi vidékfejlesztési terv, szerkezet átalakítási program, gazdaságfejlesztési program, pályázati anyag, szociális szolgáltatástervezés koncepció stb. kidolgozásához, helyzetfeltáró tanulmányok készítéséhez szükséges adatok iránt. A települések elsősorban a megyei területrendezési terv és a népszámlálási adatok iránt érdeklődtek.

Azt tapasztaljuk, hogy az igények nem igazodnak az országos szinten szolgáltatott sémákhoz. Az adatigénylők egyedi táblázatokat, térképi ábrázolásokat kérnek, amelyre helyben nincs elegendő kapacitásuk, illetve megfelelő technikai felszereltségük. Az országos rendszer által biztosított ágazati adatok és a helyi önkormányzati feladatellátás során keletkező információk összevetésével, feldolgozásával és a regionális, megyei, kistérségi, települési igényekhez igazodó szolgáltatásokkal válik a megyei TeIR sajátossá.

A megyei önkormányzat törekszik az együttműködések erősítésére, amelyben jelentős szerepe lehet a megyei TeIR működtetésének, a régió és a kistérségi társulások egyre növekvő feladatkörének ellátásához szükséges adat- és információszolgáltatás fejlesztésének.

A jövőben nyilvános szolgáltatásainkra helyezük a hangsúlyt, ezzel párhuzamosan internetes alkalmazásaink, publikációink száma gyarapodni fog. Ezért érezzük szükségét annak, hogy a Csongrád Megyei TeIR szolgáltatásai egységes szerkezetben, önálló portálban jelenhessenek meg. A portálon helyet szentelünk a nyilvános publikációknak és védett oldalakon nyújtunk – a jogszabályban meghatározott kör számára – bővített szolgáltatásokat. A 20. ábra a fejlesztés alatt lévő portál új generációs meta keresőjét mutatja:

20. ábra

Összességében megállapíthatjuk, hogy vannak a rendszer fejlődését elősegítő és gátló tényezők. Célunk az, hogy a rendszer erősségeit fenntartsuk, lehetőségeit kihasználjuk, gyengeségeit – lehetőségeinkhez mérten – ellensúlyozzuk, a veszélyeztető tényezőket alternatív megoldásokkal elhárítsuk.

Bízunk abban, hogy a rendszer bemutatásával, a lehetőségek feltárásával sikerült felkelteni a szolgáltatásaink iránti érdeklődést. A kiadványunkkal igyekeztünk ráirányítani a figyelmet arra, hogy mennyire könnyíthetik meg döntéshozók, tervezői munkájukat azok, akik igénybe veszik a Csongrád megyei TeIR szolgáltatásait.

Szeged, 2006. december

Készítette: Csongrád Megyei Önkormányzat Hivatala, TeIR

MELLÉKLETEK

A megyei TeIR fejlesztéséhez, működtetéséhez felhasznált források

Év	Forrás	Felhasználás (bruttó) ezer Ft-ban	Megjegyzés
1997-	Pályázat – Csongrád Megye Önkormányzataiért Alapítvány támogatás	800	Kommunikatív tervezés megvalósítása: eszközbeszerzés
1998	Pályázat – Területfejlesztési céllelőirányzat támogatás (Összes költség: 11.289 eFt, ebből saját forrás 6.000 eFt, amelynek figyelembe vették a területrendezési tervezés költségeit és egyéb forrásként a 800 eFt-os Csongrád Megye Önkormányzataiért Alapítvány támogatást)	4.489	Térinformatikai hálózat (információs rendszer) megyei bázisának kialakítása: hardver és szoftver beszerzés, belső térinformatikai hálózatfejlesztés
1999- 2000	Pályázat – Phare CBC Magyarország- Románia program támogatás (Összes költség: 29.185 eFt, ebből saját forrás: 7.296 eFt, amelynek figyelembe vették a területrendezési tervezés javaslattevő, tervi fázisának és egyeztetési anyagának elszámolását, egyeztetési, a képzés és a konferencia költségeit.)	21.889	Térinformatikai alapú területi tervezés és információs rendszer megvalósítása határon átnyúló információcserével: a projekt keretében a Hivatal szoftver és hardver fejlesztése mellett megkezdődött a megyei területrendezési terv készítésének tervi munkafázisa, a TeIR elektronikus adatkapcsolati lehetőségeinek felmérése (kérdőíves), térinformatikai képzés, szakmai konferencia, kiállítás szervezése és kétnyelvű magyar-román szakmai szótár készítése megvalósult és erősödött a szakmai kapcsolat Arad és Temes megyékkel.
1999	A Csongrád Megyei Közgyűlés kötelező feladatok céltartaléka	2.188	Területi információs füzet 1. szám, szoftver, pályázathoz saját forrás
2000	A Csongrád Megyei Közgyűlés kötelező feladatok céltartaléka	1.496	Területi információs füzet 2. szám, szoftver beszerzés, intelligens megye programhoz csatlakozás
	Pályázat – A Phare CBC Magyarország- Románia 1996	1.075	Magyar-Román határmenti térség fejlesztési konceptiója és programja projekt a saját forrás maradványból eszközbeszerzés: A0 plotter (rajzgép), A3 szkennel, CD újraíró, szövegfelismerő, kiadványszerkesztő szoftverek
2001	A Csongrád Megyei Közgyűlés kötelező feladatok céltartaléka	3.799	Területi információs füzet 3. szám, jogi adatbázis szoftver fejlesztése, határozott időre geoinformatikus megbízási díja, eszközbeszerzés (hardver, szoftver), tanfolyami költségek, álláshirdetés
2002	A Csongrád Megyei Közgyűlés kötelező feladatok céltartaléka	5.078	Informatikai irodahelyiségek kialakítása (felújítás, bútor, szerverterem klimatizálása), raszteres települési térképek beszerzése (HISZI-Map), digitális fényképezőgép, eszközbeszerzés (nyomtató, szerver), képfeldolgozó szoftverek, Oracle adatbáziskezelő szoftver licence követési és támogatási díja, Területi információs füzet 4. szám
2003	A Csongrád Megyei Közgyűlés kötelező feladatok céltartaléka	5.576	ESRI térinformatikai szoftverek 2003. évi (áthúzódó kötelezettség 2002 évről) és a 2004. évi követése és támogatása, Oracle adatbáziskezelő szoftver licence követési és támogatási díja, Területi információs füzet 5.

			szám, Csongrád megye kiadvány magyar és angol nyelven, gépbeszerzés, monitor
2004	A Csongrád Megyei Közgyűlés kötelező feladatok céltartaléka	3.894	ESRI térinformatikai szoftverek 2005. évi követése és támogatása, Oracle adatbáziskezelő szoftver licence követési és támogatási díja, gépbeszerzés
2005	A Csongrád Megyei Közgyűlés kötelező feladatok céltartaléka	4.247	ESRI térinformatikai szoftverek 2006. évi követése és támogatása, Oracle adatbáziskezelő szoftver licence követési és támogatási díja, statisztikai évkönyvek, Műszaki Térinformatikai konferencián részvétel, Térképbeszerzés (DTA-50 v2.0; DSM-10)
2006	A Csongrád Megyei Közgyűlés kötelező feladatok céltartaléka	3.827	ESRI térinformatikai szoftverek 2007. évi követése és támogatása, Oracle adatbáziskezelő szoftver licence követési és támogatási díja, statisztikai évkönyvek, Területi információs füzet 7. szám és módosított kiadása

Megyei szinten a TeIR-ből elérhető adatok listája

Népszámlálási adatok (forrás: Központi Statisztikai Hivatal)

- Az 1970. évi, az 1980. évi, az 1990. évi és a 2001. évi népszámlálások adatai (megyei és településsoros adatok)

Magyar Államkincstár adatai

	<i>Vonatkoztatási terület</i>	
1996. évi adatok		
Mezőgazdasági alap szerződések	megye	település
Területfejlesztési alap szerződések	-	település
1997. évi adatok		
Mezőgazdasági alap szerződések	megye	település
Területfejlesztési alap központi szerződések	megye	település
Területfejlesztési alap szerződések	megye	település
Területfejlesztési céllelőirányzat központi szerződések	megye	település
1998. évi adatok		
Mezőgazdasági alap szerződések	megye	település
Területfejlesztési alap szerződések	-	település
1999. évi adatok		
Mezőgazdasági alap szerződések	megye	település
Vidékfejlesztési céllelőirányzat szerződések	megye	település
2000. évi adatok		
Mezőgazdasági alap szerződések	megye	település
Területfejlesztési céllelőirányzat központi szerződések	megye	település
Területfejlesztési céllelőirányzat szerződések	megye	település
2001. évi adatok		
Mezőgazdasági alap szerződések	megye	település
Mezőgazdasági alap szerződések		
Területfejlesztési céllelőirányzat központi szerződések	megye	település
Területfejlesztési céllelőirányzat szerződések	megye	település
2002. évi adatok		
Mezőgazdasági alap szerződések	megye	település

Megyei-Regionális adatok (forrás: Központi Statisztikai Hivatal)

<i>Adatkör megnevezése</i>	<i>Évek</i>
Beruházás	1992-2004.
Egészségügy	1990-2004.
Építőipar - regionális adatok	1992-2004.
Építőipar	1992-2004.
Gazdasági szervezetek	1992-2005.
GDP - országos adatok	1994-2004.
GDP - regionális adatok	1994-2004.
GDP	1994-2004.
Idegenforgalom	1992-2005.
Igazságszolgáltatás	1990-2004.
Ingatlan	1990-2005.
Ipar	1992-2002.
Kereskedelem	1992-2005.
Környezet	1990-2003.
Közlekedés	1992-2005.
Közművelődés	1990-2004.
Közúti balesetek	1990-2005.
Kutatás, fejlesztés	1994-2004.

Külföldi vállalkozások	2001-2003.
Mezőgazdaság	1992-2002.
Munkaerő felmérés - regionális adatok	1994-2005.
Munkaerő felmérés	1992-2005.
Munkaügy	1992-2002.
Népmozgalom - regionális adatok	1990-2005.
Népmozgalom	1990-2005.
Oktatás	1990-2005.
Posta, távközlés	1992-2004.
Regisztrált munkanélküliek - országos adatok	1990-2005.
Regisztrált munkanélküliek - regionális adatok	1990-2004.
Regisztrált munkanélküliek	1992-2005.
Szociális ellátás - országos adatok	1993-2004.
Szociális ellátás - regionális adatok	1990-2004.
Szociális ellátás	1990-2004.
Terület, népesség	1990-2005.

Munkanélküliség adatok (forrás: Országos Munkaügyi és Módszertani Központ)

- Regisztrált munkanélküli adatok, 1993.–2006. III. negyedévig negyedévenként (településsoros)
- Regisztrált munkanélküli nők, férfiak, összesen, iskolai végzettség és korcsoport szerint 1993-2006. III. negyedévig negyedévenként (településsoros adatok)

Személyi jövedelemadó adatok (forrás: Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal)

- SZJA adatok 1992 –2004. évekre (településsoros adatok)

Területi statisztikai adatok rendszere (forrás: Központi Statisztikai Hivatal)

<p><i>T-STAR adatok 1994-2005. évekre, a megye összes településére:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Egészségügy, szociális ellátás • Gazdasági szervezetek • Kereskedelem, idegenforgalom • Kommunális ellátás, környezet • Közlekedés, hírközlés • Közművelődés • Lakásállomány, lakásépítés • Regisztrált munkanélküliek • Népmozgalom • Oktatás • Terület, népesség • Önkormányzati szociális ellátás 	<p><i>T-STAR adatok 1994-2005. évekre, a megye városaira</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunális ellátás, környezet (villamosenergia, közvilágítás) • Közlekedés (helyi közlekedés) • Közművelődés (színház, levéltár) • Lakásállomány, lakásépítés (lakásbérlemények) <p><i>1999. évre</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Intézményi ellátottság (léte, nem léte) <p><i>1994-2004. évekre</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oktatás (felsőfokú) • Népmozgalom (állandó oda- és elvándorlás)
--	---

Az egyes években eltérhet az adattartalom!

Társasági adóbevallás kiemelt adatok (forrás: Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal)

- Társasági adóbevallás kiemelt adatok, 1992 – 2004. évekre (településsoros adatok)

Önkormányzati adatok (forrás: Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat)
(településsoros adatok)

Adatsóport megnevezése	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bevételek alakulása	x	x	x	x	x	x	x	x	x					
Működési költségek és bevételek alakulása feladatonként	x													
Működési költségek és fejlesztési kiadások alakulása ágazatonként	x													
Kiadások alakulása ágazatonként		x												
Működési kiadások és bevételek alakulása		x												
Beruházási adatok			x	x			x	x	x	x	x	x	x	x
Folyó kiadások feladat mutatóként			x	x										
Folyó kiadások					x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kiadások alakulása			x	x	x	x	x	x	x					
Felhalmozási és tőke jellegű kiadások					x	x								
Helyi adók								x	x	x	x	x	x	x
Mérleg adatok										x	x	x	x	x

Jelmagyarázat: x= van adat

Általános Mezőgazdasági Összeírás (ÁMÖ 2000, forrás: Központi Statisztikai Hivatal)

Adatsóport megnevezése		Vonatkoztatási egység
Tábla azonosító		
Megyesoros adatok		
	A gazdaság használatában lévő épületek száma 1999-ben	Gazdasági szervezetek
	A gazdaság használatában lévő épületek összes kapacitása 1999-ben	Gazdasági szervezetek
	A gazdaság tulajdonában lévő épületek száma 1999-ben	Gazdasági szervezetek
	A gazdaság tulajdonában lévő épületek összes kapacitása 1999-ben	Gazdasági szervezetek
Kistérségi adatok¹		
1.	A települések, a népesség, a gazdaságok száma, a földterület és az állatállomány nagysága	
	Állatállomány	
42.	Az állatállomány 2000. március 31-én	Összes gazdaság
43.	Az állatállomány 2000. március 31-én	Egyéni gazdaságok
44.	Az állatállomány 2000. március 31-én	Gazdasági szervezetek
45.	Átlagos állatállomány	Összes gazdaság
46.	Átlagos állatállomány	Egyéni gazdaságok
47.	Átlagos állatállomány	Gazdasági szervezetek
48.	100 hektár mezőgazdasági területre jutó állatállomány	Összes gazdaság

¹ 2004. január 1-je előtti KSH kistérségi besorolás szerint

49.	100 hektár mezőgazdasági területre jutó állatállomány	Egyéni gazdaságok
50.	100 hektár mezőgazdasági területre jutó állatállomány	Gazdasági szervezetek
51.	Az állatállomány megoszlása	Összes gazdaság
52.	Az állatállomány megoszlása	Egyéni gazdaságok
53.	Az állatállomány megoszlása	Gazdasági szervezetek
54.	Az állatállomány területi egységek szerinti megoszlása	Összes gazdaság
55.	Az állatállomány területi egységek szerinti megoszlása	Egyéni gazdaságok
56.	Az állatállomány területi egységek szerinti megoszlása	Gazdasági szervezetek
81.	Az egy gazdaságra jutó szarvasmarha-állomány az állattartó gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
82.	Az egy gazdaságra jutó szarvasmarha-állomány a vegyes gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
83.	Az egy gazdaságra jutó sertésállomány az állattartó gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
84.	Az egy gazdaságra jutó sertésállomány a vegyes gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
85.	Az egy gazdaságra jutó lóállomány az állattartó gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
86.	Az egy gazdaságra jutó lóállomány a vegyes gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
87.	Az egy gazdaságra jutó juhállomány az állattartó gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
88.	Az egy gazdaságra jutó juhállomány a vegyes gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
89.	Az egy gazdaságra jutó tyúkféleállomány a növénytermesztő gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
90.	Az egy gazdaságra jutó tyúkféleállomány az állattartó gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
91.	Az egy gazdaságra jutó tyúkféleállomány a vegyes gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
92.	Az egy gazdaságra jutó állatállomány az állattartó gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
93.	Az egy gazdaságra jutó állatállomány a vegyes gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
112.	Az egy gazdaságra jutó szarvasmarha-állomány az állattartó gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
113.	Az egy gazdaságra jutó szarvasmarha-állomány a vegyes gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
114.	Az egy gazdaságra jutó sertésállomány az állattartó gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
115.	Az egy gazdaságra jutó sertésállomány a vegyes gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
116.	Az egy gazdaságra jutó lóállomány az állattartó gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
117.	Az egy gazdaságra jutó lóállomány a vegyes gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
118.	Az egy gazdaságra jutó juhállomány az állattartó gazdaságokban	
119.	Az egy gazdaságra jutó juhállomány a vegyes gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
120.	Az egy gazdaságra jutó tyúkféleállomány az állattartó gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
121.	Az egy gazdaságra jutó tyúkféleállomány a vegyes gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
122.	Az egy gazdaságra jutó állatállomány az állattartó gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
123.	Az egy gazdaságra jutó állatállomány a vegyes gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
	Mezőgazdaság	
4.	Az egyes művelési ágak területének megoszlása területi egységek szerint	Összes gazdaság
5.	Az egyes művelési ágak területének megoszlása területi egységek szerint	Egyéni gazdaságok
7.	A mezőgazdasági hasznosítású földterület művelési ág szerinti szerkezete	Összes gazdaság
8.	A mezőgazdasági hasznosítású földterület művelési ág szerinti szerkezete	Egyéni gazdaságok
9.	A mezőgazdasági hasznosítású földterület művelési ág szerinti szerkezete	Gazdasági szervezetek
10.	A művelési ágak átlagos területe	Összes gazdaság
21.	A szántóföldi vetésszerkezet területi egységenként	Összes gazdaság
22.	A szántóföldi vetésszerkezet területi egységenként	Egyéni gazdaságok
23.	A szántóföldi vetésszerkezet területi egységenként	Gazdasági szervezetek
30.	A szőlőterület fajtacsoportok szerinti megoszlása	Összes gazdaság
31.	A szőlőterület fajtacsoportok szerinti megoszlása	Egyéni gazdaságok
32.	A szőlőterület fajtacsoportok szerinti megoszlása	Gazdasági szervezetek
33.	A szőlőfajtacsoportok területének megoszlása	Összes gazdaság
34.	A szőlőfajtacsoportok területének megoszlása	Egyéni gazdaságok
35.	A szőlőfajtacsoportok területének megoszlása	Gazdasági szervezetek
36.	A gyümölcsösterület gyümölcsfajok szerinti aránya	Összes gazdaság
37.	A gyümölcsösterület gyümölcsfajok szerinti aránya	Egyéni gazdaságok
38.	A gyümölcsösterület gyümölcsfajok szerinti aránya	Gazdasági szervezetek
39.	A gyümölcsfajok területének területi egységek szerinti megoszlása	Összes gazdaság
40.	A gyümölcsfajok területének területi egységek szerinti megoszlása	Egyéni gazdaságok
41.	A gyümölcsfajok területének területi egységek szerinti megoszlása	Gazdasági szervezetek
70.	A mezőgazdasági termékérték gazdaságcsoportok szerinti megoszlása a vegyes gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
71.	Az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke a gazdaságok csoportjaiban	Egyéni gazdaságok
72.	Az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke a növénytermesztő gazdaságok csoportjaiban	Egyéni gazdaságok
73.	Az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke az állattartó gazdaságok csoportjaiban	Egyéni gazdaságok
74.	Az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke a vegyes gazdaságok csoportjaiban	Egyéni gazdaságok

75.	Az egy gazdaságra jutó szántóterület a növénytermesztő gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
76.	Az egy gazdaságra jutó szántóterület a vegyes gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
77.	Az egy gazdaságra jutó szőlőültetvény-terület a növénytermesztő gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
78.	Az egy gazdaságra jutó szőlőültetvény-terület a vegyes gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
79.	Az egy gazdaságra jutó gyümölcsösültetvény-terület a növénytermesztő gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
80.	Az egy gazdaságra jutó gyümölcsösültetvény-terület a vegyes gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
98.	A mezőgazdasági termékérték gazdaságcsoportok szerinti megoszlása az összes gazdaságban	Gazdasági szervezetek
99.	A mezőgazdasági termékérték gazdaságcsoportok szerinti megoszlása a növénytermesztő gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
108.	Az egy gazdaságra jutó szőlőültetvény-terület a növénytermesztő gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
109.	Az egy gazdaságra jutó szőlőültetvény-terület a vegyes gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
110.	Az egy gazdaságra jutó gyümölcsösültetvény-terület a növénytermesztő gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
111.	Az egy gazdaságra jutó gyümölcsösültetvény-terület a vegyes gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
Gép és épület		
57.	Gép- és eszközellátottság	Összes gazdaság
58.	Gép- és eszközellátottság	Egyéni gazdaságok
59.	Gép- és eszközellátottság	Gazdasági szervezetek
60.	Átlagos épület-, építménykapacitás	Összes gazdaság
61.	Átlagos épület-, építménykapacitás	Egyéni gazdaságok
62.	Átlagos épület-, építménykapacitás	Gazdasági szervezetek
Termékértékek		
63.	A gazdaságok megoszlása az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke szerint	Egyéni gazdaságok
64.	A növénytermesztő gazdaságok megoszlása az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke szerint	Egyéni gazdaságok
65.	Az állattartó gazdaságok megoszlása az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke szerint	Egyéni gazdaságok
66.	A vegyes gazdaságok megoszlása az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke szerint	Egyéni gazdaságok
67.	A mezőgazdasági termékérték gazdaságcsoportok szerinti megoszlása az összes gazdaságban	Egyéni gazdaságok
68.	A mezőgazdasági termékérték gazdaságcsoportok szerinti megoszlása a növénytermesztő gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
69.	A mezőgazdasági termékérték gazdaságcsoportok szerinti megoszlása az állattartó gazdaságokban	Egyéni gazdaságok
94.	A gazdaságok megoszlása az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke szerint	Gazdasági szervezetek
95.	A növénytermesztő gazdaságok megoszlása az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke szerint	Gazdasági szervezetek
96.	Az állattartó gazdaságok megoszlása az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke szerint	Gazdasági szervezetek
97.	A vegyes gazdaságok megoszlása az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke szerint	Gazdasági szervezetek
100.	A mezőgazdasági termékérték gazdaságcsoportok szerinti megoszlása az állattartó gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
101.	A mezőgazdasági termékérték gazdaságcsoportok szerinti megoszlása a vegyes gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
102.	Az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke a gazdaságok csoportjaiban	Gazdasági szervezetek
103.	Az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke a növénytermesztő gazdaságok csoportjaiban	Gazdasági szervezetek
104.	Az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke az állattartó gazdaságok csoportjaiban	Gazdasági szervezetek
105.	Az egy gazdaságra jutó mezőgazdasági termék értéke a vegyes gazdaságok csoportjaiban	Gazdasági szervezetek
Művelési ágak		
6.	Az egyes művelési ágak területének megoszlása területi egységek szerint	Gazdasági szervezetek
11.	A művelési ágak átlagos területe	Egyéni gazdaságok
12.	A művelési ágak átlagos területe	Gazdasági szervezetek
Termőterület		
13.	A gazdaságok megoszlása a termőterület nagysága szerint	Egyéni gazdaságok
14.	A gazdaságok megoszlása a termőterület nagysága szerint	Gazdasági szervezetek
17.	A termőterület megoszlása a gazdaságok termőterületének nagysága szerint	Egyéni gazdaságok
18.	A termőterület megoszlása a gazdaságok termőterületének nagysága szerint	Gazdasági szervezetek
19.	A termőterület megoszlása területi egységek szerint	Egyéni gazdaságok
24.	A vetésterület megoszlása területi egységek szerint	Összes gazdaság
25.	A vetésterület megoszlása területi egységek szerint	Egyéni gazdaságok

26.	A vetésterület megoszlása területi egységek szerint	Gazdasági szervezetek
27.	Átlagos szántóföldi vetés-, illetve ugar, parlagterület	Összes gazdaság
28.	Átlagos szántóföldi vetés-, illetve ugar, parlagterület	Egyéni gazdaságok
29.	Átlagos szántóföldi vetés-, illetve ugar, parlagterület	Gazdasági szervezetek
106.	Az egy gazdaságra jutó szántóterület a növénytermesztő gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
107.	Az egy gazdaságra jutó szántóterület a vegyes gazdaságokban	Gazdasági szervezetek
	Gazdaság	
2.	A gazdaságok száma a gazdálkodás alapja szerint	Egyéni gazdaságok
3.	A gazdaságok száma a gazdálkodás alapja szerint	Gazdasági szervezetek
15.	A gazdaságok megoszlása területi egységek szerint	Egyéni gazdaságok
16.	A gazdaságok megoszlása területi egységek szerint	Gazdasági szervezetek
20.	A termőterület megoszlása területi egységek szerint	Gazdasági szervezetek
Településsoros adatok		
1.1	A használt földterület művelési ágak szerint	-
1.3	A földterületet használók száma művelési ágak szerint	-
	Személy adatok	Egyéni gazdaságok
	Gazdasági aktivitás	Egyéni gazdaságok
	Földterületi és gazdálkodási adatok	Egyéni gazdaságok
	A gazdaság használatában lévő épületek száma 1999-ben	Egyéni gazdaságok
	A gazdaság használatában lévő épületek összes kapacitása 1999-ben	Egyéni gazdaságok
	A gazdaság tulajdonában lévő épületek száma 1999-ben	Egyéni gazdaságok
	A gazdaság tulajdonában lévő épületek összes kapacitása 1999-ben	Egyéni gazdaságok
	A gazdaságban végzett további tevékenységek	Egyéni gazdaságok
	Alapanyag forrása	Egyéni gazdaságok
	Felhasználás iránya és mezőgazdasági szolgáltatások	Egyéni gazdaságok

Helyi közutak adatai (forrás: Állami Közúti Műszaki és Információs Kht.) 2003. évi adatok (településsoros adatok)

- Belterület kiépített út (km)
- Belterület kiépítetlen út (km)
- Belterület összesen (km)
- Külterület kiépített út (km)
- Külterület kiépítetlen út (km)
- Külterület összesen (km)
- Bel- és külterület összesen (km)
- Kerékpárút (km)
- Gyalogút és járda (km)
- Belterületi kiépítettség (%)

APEH EVA adatok (forrás: Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal) (településsoros adatok)

- APEH EVA adatok, 2003 – 2004. évekre

Csongrád megye területrendezési tervéről szóló 21/2005. (XII. 1.) m. ö. Rendelet

- A megye szerkezeti terve
- Övezeti lehatárolások

Országos Pszichiátriai és Neurológiai Intézettől átvett adatok (szolgáltatástervezési koncepció készítéséhez, felülvizsgálatához)

- Pszichiátriai gondozók főbb adatai 2004. és 2005. évekre – megyesoros
- Alkoholbetegek a pszichiátriai gondozókban 2004. és 2005. évekre – megyesoros

- Gyermek- és ifjúsági pszichiátriai gondozók főbb adatai 2004. és 2005. évekre – megyesoros
- Pszichiátriai gondozók jelentése 2004. és 2005. évekről – Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye
  - Ellátottsági adatok
  - Forgalmi adatok
  - Az év folyamán gondozásba vett betegek száma kórjelzés, kor és nem szerint
  - December 31-én nyilvántartott betegek száma kórjelzés, kor és nem szerint*
- Gyermek- és ifjúsági pszichiátriai gondozók jelentése 2004. és 2005. évekről – Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye
  - Ellátottsági adatok
  - Forgalmi adatok
  - Az év folyamán gondozásba vett betegek száma kórjelzés, kor és nem szerint
  - December 31-én nyilvántartott betegek száma kórjelzés, kor és nem szerint*

* A pszichiátriai gondozókban nyilvántartott betegek kórjelzés, kor és nem szerinti száma kistérségi csoportosításban is rendelkezésre áll az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatnál, szükség esetén megigényeljük.